

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА”
Кафедра «Економіка та митна справа»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
щодо виконання контрольної роботи
з дисципліни «Міжнародна торгівля»
для здобувачів першого (бакалаврський) рівня вищої освіти
заочної форми навчання
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини» (29 «Міжнародні відносини» та 05
«Соціальні та поведінкові науки»)) спеціальності С1.02
«Міжнародні економічні відносини» (292 «Міжнародні економічні
відносини») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна
діяльність» («Міжнародний бізнес») і спеціальності С1.01
«Економіка» (051 «Економіка») освітньої програми «Міжнародна
економіка та митна діяльність» («Міжнародна економіка та
економічна безпека»)

Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Міжнародна торгівля» для здобувачів першого (бакалаврський) рівня вищої освіти заочної форми навчання галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (29 «Міжнародні відносини» та 05 «Соціальні та поведінкові науки»)) спеціальності С1.02 «Міжнародні економічні відносини» (292 «Міжнародні економічні відносини») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна діяльність» («Міжнародний бізнес») і спеціальності С1.01 «Економіка» (051 «Економіка») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна діяльність» («Міжнародна економіка та економічна безпека»)/ Укл.: к. філософ. н. Олена ЧУМАК - Запоріжжя: НУ “Запорізька політехніка”, 2026. - 78с.

Укладач: Олена ЧУМАК, к. філософ. н., доцент кафедри економіки та митної справи НУ “Запорізька політехніка”

Рецензенти: Ірина ЛАЗНЄВА, к. і. н., доцент кафедри економіки та митної справи НУ “Запорізька політехніка”

Тетяна КРИГУЛЬСЬКА, к. і. н., доцент кафедри економіки та митної справи НУ “Запорізька політехніка”

Відповідальний

за випуск: Андрій СОКОЛОВ, к. н. з держав. упр., завідувач кафедри економіки та митної справи НУ “Запорізька політехніка”

Затверджено на засіданні кафедри
«Економіка та митна справа»

Протокол № 11 від «20» травня 2026
НМК ФБТЕ НУ «Запорізька політехніка»
Протокол № 5 від «29» травня 2026

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Мета і завдання розділів навчальної дисципліни.....	7
Мета і завдання контрольної роботи.....	11
Загальні вимоги і методичні вказівки до виконання контрольної роботи.....	12
Приклади викладання змісту теоретичних питань, відповідей на тести	15
Завдання до контрольної роботи.....	21
Перелік джерел посилання.....	58
Рекомендовані інформаційні джерела.....	76
Додаток А Приклад титульного листа контрольної роботи.....	78

ПЕРЕДМОВА

Контрольна робота з дисципліни «Міжнародна торгівля» є складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання. Метою контрольної роботи є перевірка теоретичних знань здобувачів і забезпечення у них достатнього рівня практичних навичок з питань формування у студентів економічних знань про основні базові елементи системи функціонування міжнародної торгівлі, тенденції і протиріччя її розвитку, що складаються під впливом процесів глобалізації та інтернаціоналізації. Для досягнення мети в процесі написання контрольної роботи передбачається, що здобувачі вищої освіти мають вміти:

- володіти навичками і методами сегментації міжнародних товарних ринків та виявлення привабливих для підприємства ринкових ніш конкретних товарів і послуг;
- визначати місце глобалізації, європеїзації та інтеграції в сучасних міжнародних торговельних відносинах;
- теоретично пояснити і обґрунтувати причини існування, розвитку і підвищення ролі торгівлі між країнами;
- розраховувати основні показники результативності міжнародної торгівлі та на їх основі робити висновки про ефективність діяльності на тому чи іншому ринку товарів та послуг;
- використовувати основні методи аналізу успішності та ефективності процесів здійснення експортно-імпортних операцій і визначати більш результативний тип торговельної політики при здійсненні зовнішньоторговельної діяльності;
- визначати обсяги і структуру національного експорту та імпорту у конкретному сегменті міжнародної торгівлі;
- виявляти тенденції та перспективи розвитку конкретних ринків і використовувати ці результати в своїй практичній діяльності;
- оцінювати вплив на стан і можливості розвитку національної торгівлі зовнішніх факторів, загальних тенденції розвитку світової економіки.

Контрольна робота забезпечує поглиблене вивчення певної проблеми та особливостей сучасного етапу функціонування міжнародної торгівлі, здійснення національної зовнішньоторговельної

політики і поєднує вербальний, графічний і аналітичний підходи до їх аналізу та розв'язання. Внаслідок вивчення літературних джерел розширюються та поглиблюються теоретичні знання здобувачів, розвивається їх логічне мислення, у них виробляється критичне ставлення до різних точок зору з питань, що вивчаються. Обов'язковими елементами виконання є належне оформлення контрольної роботи та захист її завдань як складових відповідних змістових модулів. Використання даних методичних рекомендацій допоможе здобувачам вищої освіти не лише успішно виконати контрольну роботу, фахово викласти зміст теоретичного питання в письмовій формі, дати вірні відповіді на тестові завдання та розв'язувати задачі але й усвідомити важливі теоретичні положення та удосконалити практичні навички з дисципліни «Міжнародна торгівля» та підготуватися до іспиту.

Завдання контрольної роботи розроблені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (29 «Міжнародні відносини» та 05 «Соціальні та поведінкові науки»)) спеціальності С1.02 «Міжнародні економічні відносини» (292 «Міжнародні економічні відносини») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна діяльність» («Міжнародний бізнес») і спеціальності С1.01 «Економіка» (051 «Економіка») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна діяльність» («Міжнародна економіка та економічна безпека») заочної форми навчання.

До курсу «Міжнародна торгівля» входить 2 змістових модулів та 15 тем.

Змістовий модуль 1. Загальні засади міжнародної торгівлі

Тема 1. Міжнародна торгівля: економічна сутність та особливості розвитку

Тема 2. Еволюція міжнародної торгівлі

Тема 3. Система показників результативності міжнародної торгівлі

Тема 4. Торговельна політика і національний рівень регулювання міжнародної торгівлі

Тема 5. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі. Міжнародні організації з регулювання міжнародної торгівлі

Тема 6. Торгова політика Європейського Союзу

Тема 7. Форми міжнародної торгівлі щодо предмету торгівлі

Тема 8. Форми міжнародної торгівлі щодо способу та організації взаємовідносин між партнерами.

Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти міжнародної торгівлі

Тема 9. Методи здійснення експортно-імпортних операцій

Тема 10. Організовані міжнародні товарні ринки

Тема 11. Нормативно-правове регулювання міжнародної торгівлі

Тема 12. Контракти міжнародної купівлі-продажу

Тема 13. Врегулювання міжнародних торгових спорів

Тема 14. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків

Тема 15. Засоби та способи здійснення міжнародних платежів

МЕТА І ЗАВДАННЯ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародна торгівля «Міжнародна торгівля» як складова економічної теорії виступає теоретичною базою цілого комплексу прикладних курсів, в числі яких Міжнародна економіка", "Макроекономіка", "Міжнародні економічні відносини", "Міжнародний бізнес", "Міжнародна інвестиційна діяльність", «Основи цифрової економіки та інформаційної безпеки». Без знайомства з основними положеннями цих дисциплін повноцінне засвоєння матеріалу зазначених вище прикладних дисциплін практично неможливе.

Метою викладання курсу “Міжнародна торгівля” формування у здобувачів вищої освіти розуміння трендів, закономірностей та механізмів міжнародної торгівлі, аналізу показників її розвитку; знань сучасних форм та методів організації міжнародного обміну товарами, послугами та продуктами інтелектуальної власності, а також сучасного інструментарію регулювання міжнародних торгових процесів.

Основними завданнями міжнародної торгівлі є:

- визначення об'єктивних умов формування та функціонування міжнародної торгівлі;
- аналіз процесу безпосереднього обміну товарами та послугами між господарюючими суб'єктами різних держав, державами та міжнародними організаціями;
- вивчення ринку товарів (у т. ч. послуг, ліцензій, ноу-хау, інжинірингу тощо), інструментів та механізмів розширення товарообігу;
- виявлення напрямків, форм та методів міжнародної торгівлі на світових галузевих ринках товарів, послуг, капіталу, робочої сили;
- прогнозування та оцінка світових товарних ринків, планування можливостей експорту та потреб імпорту;
- вивчення економічного потенціалу країн світу та України з метою виявлення об'єктивних і суб'єктивних умов організації спільних з іноземним капіталом підприємств, транснаціональних корпорацій та багатонаціональних корпорацій;
- вивчення суті, структури та порядку укладання і виконання міжнародних комерційних контрактів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

інтегральну компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

1. ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. - ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

4. ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.

5. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

6. ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

7. ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

8. ЗК 9. Уміння бути критичним та самокритичним.

9. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

10.ЗК 11. Здатність працювати в команді.

11.ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

фахові компетентності:

1. СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних

економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

2. СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

3. СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них.

4. СК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

5. СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

6. СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

7. СК 12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

8. СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

9. СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

1. ПРН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

2. ПРН 4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

3. ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

4. ПРН 13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

5. ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

У підсумку вивчення курсу «Міжнародна торгівля» здобувачі вищої освіти отримають знання з теоретичних і методологічних основ міжнародної торгівлі, закономірностей формування напрямків та форм міжнародної торгівлі, практичних навичок з аналізу стану та тенденцій розвитку міжнародних ринків товарів, послуг, інвестицій, робочої сили, використання системи показників для оцінки результативності міжнародної торгівлі.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з курсу «Міжнародна торгівля» є складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи здобувачів заочної форми навчання. Метою контрольної роботи є перевірка теоретичних знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти та дає змогу з'ясувати їх рівень засвоєння даної дисципліни. Виконання контрольної роботи сприяє поглибленому вивченню теоретичного курсу, розвиває у здобувачів вміння самостійно працювати з навчальною і статистичною літературою, відбирати необхідну інформацію, аналізувати соціально-економічні явища і процеси, робити узагальнення та правильні висновки; навчає чітко, послідовно і фахово викласти зміст теоретичного питання в письмовій формі та дати вірні відповіді на тестові завдання.

Використання даних методичних рекомендацій допоможе здобувачам не лише успішно виконати контрольну роботу, але й усвідомити важливі теоретичні положення макроекономіки і підготуватися до іспиту.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання контрольних робіт з дисципліни «Міжнародна торгівля» розроблені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (29 «Міжнародні відносини» та 05 «Соціальні та поведінкові науки»)) спеціальності С1.02 «Міжнародні економічні відносини» (292 «Міжнародні економічні відносини») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна діяльність» («Міжнародний бізнес») і спеціальності С1.01 «Економіка» (051 «Економіка») освітньої програми «Міжнародна економіка та митна діяльність» («Міжнародна економіка та економічна безпека») заочної форми навчання.

Розподіл завдань здійснюється на початку вивчення дисципліни згідно варіанту, номер якого визначається за останньою цифрою залікової книжки здобувача (Див. табл. 1).

Таблиця 1 – Розподіл завдань контрольної роботи серед здобувачів

Остання цифра залікової книжки студента	1; 16	2; 17	3; 18	4; 19	15; 30
Номер варіанту	1	2	3	4	15

*Джерело: складено автором

Перед виконанням контрольної роботи здобувачам, перш за все, необхідно самостійно опрацювати весь теоретичний курс, викладений у підручниках з міжнародної торгівлі, відповідно з його робочою програмою. Особливо поглибленого вивчення потребують питання, які є предметом контрольної роботи. Для цього необхідно ознайомитися з основною літературою, яка рекомендована до вивчення дисципліни, а також переглянути журнальні статті по темі роботи, що опубліковані в економічних періодичних виданнях. Після вивчення літературних джерел слід приступити до виконання контрольної роботи.

Контрольна робота виконується українською мовою, у звичайному форматі А4, чітко, охайно, зі складанням необхідних

таблиць, схем, графіків, наведенням формул та статистичних даних. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані і мати поля для зауважень викладача. На титульному листі необхідно вказати вихідні реквізити здобувача та номер варіанту. У кінці роботи потрібно привести список використаної літератури (не менше п'яти джерел). Робота повинна бути підписана здобувачем з вказівкою дати її виконання.

За структурою подання контрольна робота складається з трьох видів завдань:

1) висвітлити теоретичне питання по одній із макроекономічних проблем, яке складене з урахуванням необхідного мінімуму, що його має засвоїти здобувач;

2) визначити правильні відповіді на тести, розроблені відповідно до тематики навчальної програми дисципліни;

3) розв'язати задачі.

При висвітленні першого теоретичного питання визначеної теми, треба дати розгорнуту відповідь. Для цього необхідно скласти план відповіді, який допоможе логічно і послідовно викласти зміст. План має включати два або три питання, висновок та список використаної літератури. Зміст питання слід висловлювати від себе, своїми словами. В тексті треба робити посилання на використану літературу. Наприклад: [4, с.56]. Цифра 4 показує на четверте джерело у списку використаної літератури, а число 56 на те, що цитована фраза знаходиться на 56 сторінці вказаного джерела.

Теоретичне питання вважається повністю розкритим, якщо:

- розкрита і охарактеризована суть проблеми;
- наведені відповідні формули, схеми, графіки, показники статистики та фактичні матеріали;
- зроблені обґрунтовані висновки стосовно розглянутої проблеми. Висновки повинні бути короткими і органічно витікати зі змісту розглянутої проблеми.

В другому завданні контрольної роботи необхідно дати відповіді на тести, які розроблені по основним темам курсу. Здобувачу потрібно прочитати питання і, користуючись знаннями теоретичного курсу, вибрати правильну відповідь. При цьому треба прокоментувати свою відповідь двома-трьома реченнями з графіками і формулами або рішеннями, які б доводили правильність обраної відповіді.

В третьому завданні контрольної роботи необхідно розв'язати задачу. Задача вважається розв'язаною, якщо наведено повний хід розв'язування з поясненнями та в кінці зроблено висновок щодо отриманого результату.

При задовільному виконанні робота оцінюється «зараховано». Невиконання будь-якого з вказаних видів завдань веде до відповідного зниження оцінки за контрольну роботу. Якщо до роботи є зауваження викладача, здобувач повинен їх врахувати, зробити доробку контрольної роботи і подати на кафедру повторно.

При ускладненнях, які виникають при вивченні курсу і виконанні контрольної роботи, здобувач повинен з'явитися до викладача на консультацію.

Контрольна робота має бути виконана і представлена на кафедру в термін, встановлений навчальним планом. Здобувачі вищої освіти, які не здали у встановлений термін контрольну роботу, не допускаються до складання іспиту.

ПРИКЛАДИ ВИКЛАДАННЯ ЗМІСТУ ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ТА ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТИ

Наприклад, теоретичне питання «Структура сукупного попиту згідно класичної та кейнсіанської моделі» можна розкрити за наступним планом:

1. Класична економічна модель сукупного попиту.
2. Сукупний попит та його структура в кейнсіанській теорії.
3. Чинники, що впливають на обсяг і характер сукупного попиту.
4. Висновки.

В першому питанні плану слід звернути увагу на те, що з макроекономічного погляду в національній економіці функціонує чотири макроекономічні суб'єкти: 1) домашні господарства, 2) підприємницький сектор, 3) державний сектор і 4) сектор закордон, які формують попит на споживчі та інвестиційні товари і послуги.

Отже, сукупний попит (AD) – це загальна сума витрат макроекономічних суб'єктів на закупівлю кінцевих товарів та послуг, вироблених в економіці.

Важливо усвідомити, що сукупний попит має грошову форму і відображає зв'язок між обсягом сукупного випуску, на який є попит з боку економічних агентів і загальним рівнем цін в економіці.

Згідно класичної теорії цей зв'язок обумовлений умовами грошового обігу, які встановлюються основним рівнянням кількісної теорії грошей:

$$M \cdot V = P \cdot Y \quad (1)$$

де, M – кількість грошей в обігу;

V – швидкість обігу грошей;

P – рівень цін;

Y – реальний обсяг національного виробництва[53].

Згідно з рішенням, обсяг сукупного попиту залежить від кількості грошей в обігу, швидкості їхнього обертання та рівня цін.

$$Y_{AD} = M \cdot V / P \quad (2)$$

де, Y_{AD} - обсяг сукупного попиту

Якщо швидкість обігу грошей та обсяг пропозиції грошей в економіці приймається постійною, то величина сукупного попиту змінюється обернено рівня цін [53].

При вищому рівні цін домогосподарства та фірми можуть придбати менше товарів і послуг, оскільки їхній дохід постійний. Залежність між загальною сумою витрат та рівнем цін можна виразити графічно (в системі координат P/Y) у вигляді кривої з від'ємним нахилом.

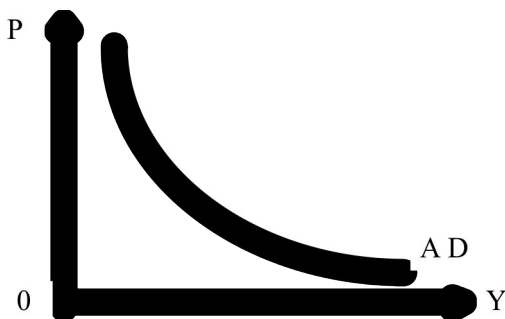

Рисунок 1 - Крива сукупного попиту

*Джерело: складено автором за [53]

Крива AD показує реальний обсяг виробництва, який споживачі готові закупити при кожному даному рівні цін.

В подальшому аналізі функції AD зверніть увагу на те, що, на відміну від індивідуального попиту, конфігурацію кривої сукупного попиту, з'ясовують при допомозі дії трьох ефектів: відсоткової ставки, реальних касових залишків населення і ефекту імпортних закупівель.

При вивченні характеру сукупного попиту слід зрозуміти відмінність дії цінових і нецінових чинників. Вплив цінових чинників призводить до зміни обсягу сукупного попиту. На рисунку 1 ці зміни відображаються рухом впродовж кривої AD наверх або униз. Дія нецінових чинників змінює характер попиту, що на рисунку 2 відображається зміщенням кривої AD праворуч або ліворуч.

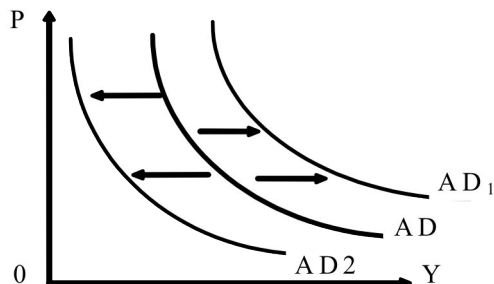

Рисунок 2 - Зміна сукупного попиту

*Джерело: складено автором за [53]

Найбільш значні чинники ті, що впливають на обсяг споживання домогосподарств, рівень попиту підприємців на інвестиції, державні витрати та витрати на чистий експорт закордону [53, с.353].

Необхідно звернути увагу, що згідно з кейнсіанською теорією, сукупний попит визначають за формулою розрахунку ВВП методом витрат:

$$AD = C + I_g + G + X_n \quad (3)$$

де, C – попит домогосподарств на товари і послуги (споживчі витрати),

I – попит фірм на інвестиційні товари і послуги (інвестиційні витрати),

G – державні закупівлі товарів і послуг;

X_n – чистий експорт (різниця між попитом іноземного сектора на товари і послуги даної країни – експортом (E), і попитом даної країни на закордонні товари і послуги (Z) - імпортом ($X_n = E - Z$)).

Важливо уяснити, що після сплати податків (T) у домашніх господарств залишається дохід кінцевого використання (Y_d), який використовується на споживання (C) та заощадження (S). Отже,

$$Y_d = C + S \quad (4)$$

Залежність між витратами на споживання і доходом кінцевого використання називається функцією споживання.

$$C = a + b(Y - T) \quad (5)$$

де, a – автономне споживання, тобто обсяг споживання, який не залежить від використовуваного доходу (за рахунок позик, у борг, за рахунок заощаджень, субсидій);

b – гранична схильність до споживання (MPC). Визначальним чинником споживання у функції є дохід;

$Y-T$ – дохід після сплати податків.

Заощадження – це частина використовуваного доходу, яка може бути спожита в майбутньому періоді. Найпростіша функція заощадження має вигляд:

$$S = -a + (1 - b) * (Y - T) \quad (6)$$

Подальший розвиток кейнсіанської теорії свідчить, що споживання – функція не лише поточного доходу. На його обсяги впливають також рівень нагромадження багатства, рівень цін, ставка відсотку, раціональні очікування споживачів, рівень оподаткування, рівень соціальних виплат тощо.

Далі необхідно розглянути наступний елемент сукупних витрат, яким є інвестиційний попит підприємців на товари виробничого призначення (машини, устаткування, обладнання) необхідні для заміни зношеного капіталу (реноваційні інвестиції) та збільшення реального капіталу (чисті інвестиції).

Рівень попиту на чисті інвестиції визначається двома основними чинниками: величиною очікуваної норми чистого прибутку та реальної ставки відсотку. Залежність інвестиційного попиту від ставки відсотка можна представити графічно:

Рисунок 3 - Функція інвестиційного попиту у кейнсіанській моделі

*Джерело: складено автором за [53]

В кейнсіанській моделі інвестиційний попит є автономним, тобто таким, що не залежить від величини сукупного доходу. Його величина визначається лише графіком граничної ефективності капіталу і значенням реальної відсоткової ставки. На рисунку 3 (а) величина інвестиційного попиту обернено залежить від реальної відсоткової ставки процента, а на рисунку 3 (б) інвестиційні витрати вважаються автономними, тобто такими, що не залежать від величини сукупного доходу Y .

Найпростіша функція попиту на інвестиції має вигляд:

$$I = e - dr \quad (7)$$

де I – інвестиційні витрати;

e – автономні інвестиції (визначаються зовнішніми економічними факторами);

r – реальна процентна ставка;

d – коефіцієнт чутливості інвестицій до динаміки процентної ставки.

Необхідно прийняти до уваги, що на відміну від споживчого попиту, який є відносно стабільним, інвестиційний попит є мінливим внаслідок дії чинників, що впливають на його динаміку.

Третім елементом сукупного попиту є витрати держави на товари і послуги (G). Для виконання своїх економічних функцій держава наймає службовців до центральних і місцевих органів влади, наймає вчителів, лікарів, будує промислові і соціальні об'єкти, дороги, закуповує зброю, устаткування, різні товари та інше. Величина попиту держави визначається державним бюджетом країни та політичними рішеннями уряду.

Попит закордону (X_n) на блага певної країни залежить від співвідношення цін на вітчизняні і закордонні товари та послуги, а також обмінного курсу національних валют, тобто від реальних умов обміну. Важливий вплив на обсяг попиту мають також політичні рішення тих чи інших держав.

Висновки

Вивчення економічного змісту сукупного попиту в класичній і кейнсіанській теорії показує, що:

- основними покупцями товарів та послуг виступають макроекономічні суб'єкти – домашні господарства, підприємницький сектор економіки, держава та сектор закордон;

- сукупний попит – це шкала, яка графічно представлена у вигляді кривої, що показує величину реального обсягу продукції (різні кількості товарів та послуг, яку готові і бажають придбати споживачі за кожного можливого рівня цін при інших рівних умовах);

- в класичній моделі сукупний попит має грошову форму, тому зв'язок між рівнем цін та величиною сукупного попиту обумовлений

умовами грошового обігу, які встановлюються основним рівнянням кількісної теорії грошей;

- згідно кейнсіанської моделі сукупний попит можна визначити за формулою розрахунку ВВП методом витрат: $AD = C + Ig + G + X_n$;

- на обсяг сукупного попиту впливають цінові та нецінові чинники. Вплив цінових чинників змінює обсяг попиту, що на графіку проявляється рухом впродовж шкали попиту наверх або униз. Нецінові чинники змінюють характер попиту, а їх дія призводить до зміщення кривої AD праворуч або ліворуч незалежно від рівня цін.

Приклад відповіді на тестові завдання:

Тест 1. Сукупна вартість кінцевих товарів та послуг, вироблених в країні протягом року це:

- а) національне багатство;
- б) валовий внутрішній продукт;
- в) національний доход;
- г) чистий економічний добробут.

Правильна відповідь «б», так як ВВП – це сукупна ринкова вартість кінцевих товарів та послуг, вироблених в національній економіці протягом року.

Тест 2. До чистих інвестицій відноситься:

- а) купівля домашнім господарством легкової автомашини;
- б) заміна зношеного устаткування новим;
- в) будівництво складу для виробленої продукції;
- г) всі відповіді правильні.

Правильна відповідь «в», так як в загальній сумі витрат на інвестиції, це частина витрат, яка забезпечує реальне збільшення капіталу та економічне зростання.

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1

1.1 Розкрийте основний зміст теоретичних питань:

1.1.1 Місце міжнародної торгівлі в системі світогосподарських зв'язків. Функції міжнародної торгівлі.

1.1.2 Митний тариф, види мит, рівень митного оподаткування.

1.2 Знайдіть вірну відповідь на тести:

1.2.1 Меркантилізм як напрям економічної думки зійшов зі сцени:

- а) у середині XVI ст.;
- б) на початку XVII ст.;
- в) наприкінці XVII ст.;
- г) наприкінці XII ст. .

1.2.2. До опублікованих цін не належать:

- а) довідкові;
- б) ціни аукціонів;
- в) ціни пропозицій великих фірм;
- г) розраховані.

1.2.3. Правила тлумачення міжнародних комерційних термінів вперше були опубліковані:

- а) Міжнародною торговельною палатою;
- б) Лігою Націй;
- в) Організацією Об'єднаних Націй;
- г) Світовою організацією торгівлі.

1.2.4. Технологія у світовій економіці не може передаватися за допомогою:

- а) винаходів;
- б) товарних знаків;
- в) корисних моделей;
- г) промислових зразків.

1.2.5. Під час прийняття рішень Світова організація торгівлі не застосовує такий спосіб голосування:

- а) консенсус;
- б) більшість;
- в) спеціальний;
- г) блоковий.

1.2.6. В Угоді про технічні бар'єри в торгівлі, укладеній у рамках ГАТТ, відповідні терміни вживаються у таких випадках:

- а) термін «технічні правила», якщо їх дотримання добровільне;
- б) термін «стандарти», коли їх дотримання обов'язкове ;

в) термін «технічні правила», якщо їх дотримання обов'язкове, термін «стандарти» - добровільне ;

г) термін «технічні правила» і «стандарти» взагалі відсутні.

1.2.7. Максимальна тривалість дії охоронних заходів, що обмежують імпорту за надзвичайних ситуацій для групи країн, що розвиваються, встановлена у рамках ГАТТ протягом:

- а) 4 років;
- б) 8 років;
- в) 10 років;
- г) 12 років.

1.2.8. Продукт, одержаний безпосередньо запатентованим способом, треті особи можуть без дозволу відповідного патентовласника:

- а) використовувати;
- б) продавати;
- в) імпортувати;
- г) купувати.

1.2.9. Торгівля послугами вперше була врегульована на багатосторонньому рівні угодою, ухваленою на такому раунді переговорів ГАТТ:

- а) Уругвайському;
- б) Токійському ;
- в) Женевському;
- г) Діллонському.

1.2.10. Демпінг – це продаж за кордоном товарів за цінами, які порівняно з цінами у країнах експорту:

- а) дещо вищі;
- б) такі самі ;
- в) нижчі;
- г) значно вищі.

1.3 Дайте визначення наступним категоріям:

торговельне сальдо, умови торгівлі, вільна оферта, протекціонізм, міжнародна товарна біржа, прості та складні компенсаційні угоди, міжнародні поїздки, інжиніринг, електронна торгівля, Віденська конвенція.

1.4 Розв'яжіть задачу

Використовуючи теорії абсолютних і порівняльних переваг розрахувати вигаш від торгівлі для Японії і Китаю, якщо витрати праці для виробництва труб і комп'ютерів наступна:

Таблиця 2 - Витрати праці для виробництва труб і комп'ютерів в Японії та Китаї

Товар	Японія	Китай
Труби (год/тон)	1	4
Комп'ютери (год/шт.)	3	6

ВАРІАНТ № 2

2.1 Розкрийте основний зміст теоретичних питань:

2.1.1 Форми міжнародної торгівлі товарами і їх характеристика.

2.1.2 Структура і зміст міжнародного комерційного контракту.

2.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

2.2.1. Теорії про абсолютні та порівняльні переваги у міжнародній торгівлі розробили:

- а) А. Сміт і Д. Рікардо;
- б) Р. Оден і Д. Дефо;
- в) Дж. Ло і Ш. Фур'є;
- г) Е. Хекшер і Б. Олін.

2.2.2. Організація економічного співробітництва і розвитку охоплює такі країни:

- а) промислово розвинені;
- б) економічно відсталі;
- в) аграрні;
- г) країни, що розвиваються.

2.2.3. Строкові реальні угоди називаються:

- а) спотовими;
- б) форвардними;
- в) варантними;
- г) контингентними.

2.2.4. Квотами не є:

- а) вартісні обмеження, що запроваджуються на імпорт товару;
- б) обмеження на фізичний обсяг експортованого товару;

- в) вартісні обмеження, що запроваджуються на експорт товару;
- г) кількісні обмеження, на виготовлену в країні продукцію.

2.2.5. До комерційних форм міжнародного технологічного обміну не належать:

- а) інжиніринг;
- б) ліцензійне використання об'єктів промислової власності;
- в) експорт комплектного обладнання;
- г) трудова міграція фахівців.

2.2.6. У діяльності Світової організації торгівлі застосовується тема голосування:

- а) зваженого;
- б) «одна країна-один голос»;
- в) комбінована;
- г) жодна із зазначених.

2.2.7. Угодою про технічні бар'єри в торгівлі у рамках ГАТТ заборонено, щоб технічні правила застосовувалися на принципах:

- а) нації найбільшого сприяння;
- б) національного режиму;
- в) науковості;
- г) дискримінації.

2.2.8. Згідно з Угодою ТРПС примусове ліцензування:

- а) не дозволяється ніколи;
- б) дозволяється без будь-яких умов;
- в) дозволяється за чітко встановлених умов;
- г) забороняється за чітко встановлених умов.

2.2.9. Адвалорний тариф - це:

а) мито на імпортований товар, що визначається як відсоток від його вартості;

б) мито на імпортований товар, що визначається як абсолютна величина;

в) мито на імпортований товар, що визначається як комбінація відсотка його вартості та абсолютної величини;

г) податок на додану вартість.

2.2.10. Умови торгівлі - це:

- а) тимчасове підвищення ставки мита;
- б) тариф з урахуванням обумовленого часу й обсягу;
- в) співвідношення індексів імпортних і експортних цін;

г) операційний валютний ризик.

2.3 Дайте визначення наступним категоріям:

зовнішня торгівля, прямий та непрямий методи міжнародної торгівлі, світовий ринок, торговельні посередники, межа виробничих можливостей, експортне кредитування; торговельна дискримінація; Міжнародний торговельний центр; транскордонна поставка; типовий контракт.

2.4 Розв'яжіть розрахунково-ситуаційне завдання

В таблиці 2 представлено дані, які характеризують виробництво двох товарів – автомобілів і пальт – у двох країнах – США і Японії – за показниками обсягу виробленої продукції та кількістю робочих днів, витрачених для виробництва даного обсягу продукції.

Таблиця 3 - Виробничі можливості США та Японії без торгівлі

Показники	США		Японія	
	Автомобілі	Пальта	Автомобілі	Пальта
Обсяг виробленої продукції, шт.	200	100	200	100
Кількість робочих днів	480	400	320	360

Визначте порівняльні переваги США і Японії у виробництві автомобілів і пальт.

ВАРІАНТ № 3

3.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

3.1.1 Торгові режими в регулюванні міжнародної торгівлі послугами. Умови доступу на ринок.

3.1.2 Процедура врегулювання міжнародних комерційних спорів.

3.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

3.2.1. зазначте автора праці «Дослідження про природу і чинники багатства народів»:

- а) Д. Рікардо;
- б) А. Сміт;

в) Ф. Кене;

г) Б. Олін.

3.2.2. Зазначте неіснуючий вид спеціалізації:

а) предметна;

б) загальна;

в) подетальна;

г) технологічна.

3.2.3. Ф'ючерс - це:

а) строкові угоди спекулятивного характеру;

б) строкові угоди з реальним товаром;

в) форвардні угоди з реальним товаром;

г) угоди у сфері інтелектуальної власності.

3.2.4. Зазначте існуючий спосіб платежу:

а) готівкою;

б) авансовий;

в) вексель;

г) акредитив.

3.2.5. У Світовій організації торгівлі органом з урегулювання спорів є:

а) Генеральна рада;

б) Рада з торгівлі товарами;

в) Рада з торгівлі послугами;

г) Рада з Угоди ТРІПС.

3.2.6. Угодою про застосування санітарних та фітосанітарних заходів у рамках ГАТТ дозволено вживати їх :

а) будь-коли на тимчасовій основі;

б) на тимчасовій основі як запобіжний крок у разі виникнення ризику поширення хвороб;

в) без урахування потреби у мінімізації негативного впливу на міжнародну торгівлю;

г) без урахування альтернативних підходів до обмеження ризиків.

3.2.7. Правила ГАТТ не дозволяють країнам звільняти експортні товари від:

а) мита та інших непрямих податків, накладених на складові, що використані та спожиті у виробничому процесі;

б) непрямих податків на експортований продукт;

в) непрямих податків на виробництво та дистрибуцію експортованого продукту ;

г) від прямих податків (наприклад, податку на прибуток).

3.2.8. Критеріями платоспроможності винаходів згідно з ТРІПС не є:

а) новизна;

б) винахідницький крок;

в) промислова придатність;

г) функціональність.

3.2.9. Автаркія – це політика, мета якої полягає у:

а) зведенні до мінімуму залежності економіки країни від інших країн;

б) скасуванні тарифних і нетарифних бар'єрів у міжнародній торгівлі;

в) запровадженні єдиної валюти у межах міжнародного економічного об'єднання;

г) поглибленні міжнародної економічної інтеграції.

3.2.10. Своп - це:

а) обмінні або бартерні операції;

б) огляд судна або його вантажу третьою стороною;

в) рахунок для відображення незавершених операцій;

г) код грошової одиниці Сальвадору.

3.3 Дайте визначення наступним категоріям:

специфічні риси міжнародної торгівлі, реекспорт, трудомісткі та капіталомісткі товари; виграш від обміну; міжгалузева торгівля; вільна торгівля; «добровільне» обмеження експорту; торгові блоки; національний режим; тендерна документація.

3.4 Розв'яжіть розрахунково-ситуаційне завдання.

Відомо, що ВВП Ізраїлю у 2018 р. становив 370,5 млрд дол. США, обсяг експорту – 48,8 млрд дол. США, імпорту – 62,8 млрд дол. США.

Розрахувати експортну, імпортну квоти та рівень залежності від міжнародної торгівлі. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості Ізраїлю.

ВАРІАНТ № 4**4.1 Розкрийте основний зміст теоретичних питань:**

4.1.1 Класифікація та загальні риси економічних методів регулювання міжнародної торгівлі

4.1.2 Сутність, форми, стадії й основні особливості проведення міжнародних товарних аукціонів і тендерів (торгів).

4.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

4.2.1. Теорію співвідношення факторів виробництва вперше сформулював:

- а) Томас Мальтус;
- б) Альфред Маршалл;
- в) Майкл Портер;
- г) Елі Хекшер і Бертіл Олін.

4.2.2. Світовий ринок – це:

а) частина національних ринків, яка безпосередньо пов'язана із закордонними ринками;

б) сфера сталих товарно-грошових відносин між країнами, які базуються на міжнародному поділу праці та інших чинниках виробництва;

в) сфера міжнародних товарно-грошових відносин, які є сукупністю зовнішньої торгівлі всього світу.

4.2.3. Міжнародні торги не бувають:

- а) відкритими;
- б) закритими (тендерними);
- в) відкритими з попередньою кваліфікацією;
- г) закритими і подальшою кваліфікацією.

4.2.4. Онкольні ціни належать до цін:

- а) твердих;
- б) з наступною фіксацією;
- в) змінних;
- г) рухливих.

4.2.5. Згідно з Угодою про застосування санітарних та фітосанітарних заходів у рамках ГАТТ дозволяється використовувати стандарти:

- а) лише за режимом нації найбільшого сприяння;
- б) вибірково;

в) якщо вони не відхиляються від міжнародно визнаних стандартів;

г) якщо вони забезпечують слабкішу охорону порівняно з міжнародними стандартами.

4.2.6. Угодою про субсидії та врівноважені заходи у рамках ГАТТ дозволено такі види субсидій:

а) експортні;

б) субсидії, що надають перевагу у використанні товарів національної промисловості над іноземними;

в) імпортні;

г) субсидії, які держави надають відсталим регіонам, а не конкретним підприємствам цих регіонів.

4.2.7. Основна ознака охоронно-спроможного товарного знаку (знаку обслуговування) - це:

а) привабливість;

б) відмінність;

в) простота;

г) новизна.

4.2.8. Тарифна ескалація – це:

а) збільшення рівня середньоарифметичного імпортного тарифу в міру поглиблення міжнародної торгівлі країни;

б) перелік податкових ставок, які розташовані в порядку збільшення;

в) збільшення рівня митного оподаткування товарів у міру зростання ступеня їх обробки.

4.2.9. До фінансових методів торгової політики належать:

а) демпінг, експортне кредитування, субсидії;

б) субсидії, кредитування, ліцензування;

в) субсидії, валютно-фінансові угоди, митні пільги.

4.2.10. Контракт купівлі-продажу може бути укладений:

а) у письмовій, усній, частково в письмовій і частково в усній формах;

б) у письмовій формі;

в) частково в письмовій і частково в усній формах;

г) в усній формі.

4. 3. Дайте визначення наступним категоріям:

організовані товарні ринки; тендерна документація; міжнародні ярмарки; факторні та нефакторні послуги; роялті; паушальні платежі; контрагенти; гранична норма трансформації; торгові ембарго; недискримінація.

4.4 Розв'яжіть задачу

Застосувавши формули основних показників міжнародної торгівлі, знайти відсутні дані:

Таблиця 4 - Основні показники міжнародної торгівлі

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Експорт	118,13	105,95	100,6 4		101,27
Імпорт			54,68	52,13	
Торговий обіг	178,87			149,82	
Торговельне сальдо		3,12			0,27
ВВП		386,93			402,64
Експортна квота	0,31		0,25		
Імпортна квота				0,13	
Темп зростання експорту					
Темп приросту експорту					

ВАРІАНТ № 5

5.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

5.1.1 Типи зовнішньоторговельної політики держав.
Регулювання міжнародної торгівлі на національному рівні.

5.1.2 Загальні рівні регулювання міжнародної торгівлі.

5.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

5.2.1. Еластичність експорту – це:..

а) зміна пропозиції товарів на експорт, що впливає зі зміни умов торгівлі;

б) обсяг виробництва товарів, які виробники готові колективно запропонувати на світовий ринок;

в) відношення відсоткової зміни ціни імпорту до відсоткової зміни обсягів експорту.

5.2.2. Прихильником меркантилізму був:

- а) А. Сміт;
- б) Д. Рікардо;
- в) Д. Х'юм;
- г) Т. Ман.

5.2.3. Угоди на біржах укладають:

- а) дилери;
- б) дистриб'ютер для виробництва труб і комп'ютерів и;
- в) брокери;
- г) ліцитатори.

5.2.4. Аукціони спеціалізуються на реалізації:

- а) масових сировинних товарів;
- б) реальних товарів з чіткими індивідуальними властивостями;
- в) нереальних товарів з довільними індивідуальними властивостями;
- г) послуг.

5.2.5. До міжнародних зустрічних угод не належать:

- а) бартерні;
- б) спотові;
- в) торговельні компенсаційні;
- г) промислові компенсаційні.

5.2.6. Зазначте форму розрахунків, що не існує у міжнародній торгівлі:

- а) інкасо;
- б) акредитив;
- в) банківський переказ;
- г) тратта.

5.2.7. Об'єктом морського транспортного страхування не є:

- а) вантаж;
- б) транспортний засіб;
- в) фрахт;
- г) страховий сертифікат.

5.2.8. Виключна ліцензія - це:

- а) ліцензіар вільно продає ліцензії, не зберігаючи за собою права

самостійно використовувати технологію, що є предметом ліцензії;

б) ліцензію використовує тільки ліцензіат у встановлених часових межах;

в) монопольне право ліцензіата на певній території.

5.2.9. За характером мита бувають:

а) сезонні, спеціальні, антидемпінгові, компенсаційні;

б) специфічні, адвалорні, комбіновані;

в) імпортні, експортні, транзитні;

г) усі відповіді неправильні.

5.2.10. Форфейтинг – це вид:

а) франчайзингу;

б) лізингу;

в) факторингу;

г) опціону

5.3 Дайте визначення наступним категоріям:

багатосторонні переговори (раунди); міжнародна торгівля; світова ціна; зовнішня та внутрішня економія від масштабу; торговельні війни, лібералізація торгівлі; міжнародні виставки; комерційна присутність; міжнародне технічне сприяння (технічна допомога); спрощення процедур міжнародної торгівлі.

5.4 Розв'яжіть розрахунково-ситуаційне завдання. Відомо, що ВВП України у 2018 р. становив 3 558 706 млн грн, обсяг експорту послуг – 10 714,3 млн дол. США, експорту товарів – 47 335,0 млн дол. США; імпорту послуг – 5 476,1 млн дол. США, імпорту товарів – 57 187,6 млн дол. США.

Розрахувати експортну, імпортну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол. США = 27 грн. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості України.

ВАРІАНТ № 6

6.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

6.1.1. Основні види торгового посередництва.

6.1.2. Базисні умови поставки. Інкотермс-2020.

6.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

6.2.1 Під час прийняття рішень Світова організація торгівлі не застосовує такий спосіб голосування:

- а) консенсус;
- б) більшість;
- в) спеціальний;
- г) блоковий.

6.2.2. В Угоді про технічні бар'єри в торгівлі, укладеній у рамках ГАТТ, відповідні терміни вживаються у таких випадках:

- а) термін «технічні правила», якщо їх дотримання добровільне;
- б) термін «стандарти», коли їх дотримання обов'язкове ;
- в) термін «технічні правила», якщо їх дотримання обов'язкове, термін «стандарти» - добровільне ;
- г) термін «технічні правила» і «стандарти» взагалі відсутні.

6.2.3 Максимальна тривалість дії охоронних заходів, що обмежують імпорту за надзвичайних ситуацій для групи країн, що розвиваються, встановлена у рамках ГАТТ протягом:

- а) 4 років;
- б) 8 років;
- в) 10 років;
- г) 12 років.

6.2.4 Продукт, одержаний безпосередньо запатентованим способом, треті особи можуть без дозволу відповідного патентовласника:

- а) використовувати;
- б) продавати;
- в) імпортувати;
- г) купувати.

6.2.5 Бартерна торгівля – це різновид:

- а) біржової торгівлі;
- б) зустрічної торгівлі;
- в) внутрішньо-фірмової торгівлі;
- г) аукціонної торгівлі.

6.2.6 Імпортні операції - це:

- а) діяльність, яка пов'язана з продажом та вивезенням за кордон товарів з метою передавання їх у власність іноземного контрагента;
- б) комерційна діяльність, яка пов'язана з купівлею-продажом

товарів, які мають матеріально-речовинну форму;

в) діяльність, яка пов'язана із закупівлею і ввезенням іноземних товарів з метою наступної реалізації на внутрішньому ринку своєї країни.

6.2.7 Уніфіковані правила укладання і виконання договорів міжнародної купівлі-продажу товарів містяться у:

- а) Паризькій конвенції;
- б) Брюссельській конвенції;
- в) Гаазькій конвенції;
- г) Віденській конвенції;
- д) Гамбурзьких правилах.

6.2.8 Для розгляду справи в арбітражному суді необхідно:

- а) передбачити в контракті місце розгляду спору, характер розгляду справи; процедуру, якої повинні дотримуватись арбітри;
- б) включити до контракту арбітражне застереження;
- в) укласти арбітражний договір.

6.2.9 Хеджування - це:

а) компенсаційні дії, які вчиняють покупець або продавець на валютному ринку з метою захисту свого доходу в майбутньому від зміни валютних курсів;

б) купівля-продаж валюти з метою отримання прибутку, який дорівнює різниці між курсом спот, за яким покупець купує валюту та курсом спот, за яким він її продав;

в) форвардний продаж валюти, еквівалентної за розмірами масштабам інвестиції, плюс процент, який буде отриманий на інвестицію.

6.2.10 Розпорядження однієї особи іншій сплатити у визначений термін певну суму коштів третій особі - це:

- а) акредитив;
- б) переказний вексель;
- в) інкасо;
- г) банківський переказ.

6.3 Дайте визначення наступним категоріям:

протекціонізм, електронна торгівля, географічна структура міжнародної торгівлі, квотування, світова ціна, непрямий метод міжнародної торгівлі, комісійні операції, лист про наміри, угоди з

негайним постачанням, тендерний комітет.

6.4 Розв'яжіть задачу

У країні I продуктивність праці у секторі в-ва товару $X=3$ шт./год., $Y=4$ шт./год.; у країні II продуктивність праці $X=5$ шт./год., $Y=1$ шт./год.. Чи має країна II абсолютні переваги? Якщо так, по якому товару?

ВАРІАНТ № 7

7.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

7.1.1 Неекономічні методи регулювання міжнародної торгівлі: торговельні договори та правові режими.

7.1.2 Особливості виконання міжнародного комерційного контракту

7.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

7.2.1. Угодою про субсидії та врівноважені заходи у рамках ГАТТ дозволено такі види субсидій:

- а) експортні;
- б) субсидії, що надають перевагу у використанні товарів національної промисловості над іноземними;
- в) імпортні;
- г) субсидії, які держави надають відсталим регіонам, а не конкретним підприємствам цих регіонів.

7.2.2 Тарифна ескалація – це:

- а) збільшення рівня середньоарифметичного імпортного тарифу в міру поглиблення міжнародної торгівлі країни;
- б) перелік податкових ставок, які розташовані в порядку збільшення;
- в) збільшення рівня митного оподаткування товарів у міру зростання ступеня їх обробки.

7.2.3 До фінансових методів торгової політики належать:

- а) демпінг, експортне кредитування, субсидії;
- б) субсидії, кредитування, ліцензування;
- в) субсидії, валютно-фінансові угоди, митні пільги.

7.2.4 Тарифними методами регулювання зовнішньої торгівлі

є:

- а) квотування;
- б) акцизні збори;
- в) компенсаційне мито;
- г) немає правильної відповіді.

7.2.5 90% обсягу міжнародної торгівлі припадає на членів:

- а) ЮНКТАД;
- б) ГАТТ/СОТ;
- в) ТРІПС.

7.2.6 Контракт купівлі-продажу може бути укладений:

- а) у письмовій, усній, частково в письмовій і частково в усній формах;
- б) у письмовій формі;
- в) частково в письмовій і частково в усній формах;
- г) в усній формі.

7.2.7 Прямі транзитні операції - це:

- а) вивезення товарів раніше від ввезених, але не перероблених у країні;
- б) перевезення товарів із однієї країни в іншу через територію або повітряний простір третьої країни;
- в) складувати товари у митні склади з метою їх перероблення і наступного вивезення в іншу країну.

7.2.8 Використання акредитивів для міжнародних розрахунків регламентується документом, що має аббревіатуру:

- а) CEFTA;
- б) UCP;
- в) UMS;
- г) GREA.

7.2.9 Ф'ючерси - це:

- а) угоди між двома сторонами про обмін фіксованої кількості валюти на певну дату в майбутньому за курсом або ціною, обумовленою в момент укладання угоди;
- б) угоди з обміну двома валютами на основі контрактів, які передбачають розрахунки через більше ніж два робочі дні та які є структурно близькими до угод спот;
- в) операції, які поєднують купівлю-продаж двох валют на умовах негайної поставки з одночасною контругодою на певний строк з тими самими валютами.

7.2.10 Безумовний наказ банку-платнику сплатити власнику документа певну суму - це:

- а) акредитив;
- б) вексель;
- в) інкасо;

7.3 Дайте визначення наступним категоріям:

імпорт. «добровільне» обмеження експорту; торгові блоки; міжнародна торгівля з державно-політичного погляду, «Парадокс Леонтьєва», внутрішньо-корпоративна торгівля, агентські операції, запит, умови поставки, арбітраж.

7.3. Розв'яжіть задачу

Розкрити зміст поняття ціна на ліцензію. Ліцензійні угоди передбачають різні способи виплати винагороди. Які вони бувають і як їх розраховують?

ВАРІАНТ № 8

8.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

8.1.1 Типізація і особливості транзитної торгівлі.

8.1.2 Засоби торгової політики, їх класифікація та характеристика.

8.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

8.2.1 Теорію конкурентних переваг розробив:

- а) М. Портер;
- б) Т. Рибчинський;
- в) Р. Вернон;
- г) Е. Хекшер.

8.2.2 До міжнародних класифікацій товарів не належить:

- а) Гармонізована система опису і кодування товарів;
- б) Стандартна міжнародна торговельна класифікація;
- в) Класифікатор товарів за широкими економічними категоріями;
- г) Міжнародний універсальний класифікатор товарів.

8.2.3 Найвищим органом Світової організації торгівлі є:

- а) Міністерська конференція;

- б) Генеральна рада;
- в) Рада з торгівлі товарами;
- г) Рада з торгівлі послугами.

8.2.4 Уругвайський раунд переговорів ГАТТ поклав тягар доказів про точність декларованої вартості імпортованих товарів на таких осіб:

- а) імпортерів;
- б) експортерів;
- в) митників;
- г) імпортерів та експортерів одночасно.

8.2.5 «Добровільне» обмеження експорту належить до:

- а) тарифних методів регулювання зовнішньої торгівлі;
- б) зовнішньоторговельних заходів;
- в) заходів економічного стимулювання експорту;
- г) адміністративних формальностей.

8.2.6 Моментом укладання контракту в міжнародній практиці може вважатися:

- а) момент одержання експортером акцепту;
- б) момент відсилення письмового акцепту;
- в) момент підписання контракту;
- г) усі відповіді неправильні;
- д) усі відповіді правильні.

8.2.7 Які з названих форм міжнародних розрахунків належать до недокументарних:

- а) авансовий платіж;
- б) чек;
- в) акредитив;
- г) вексель.

8.2.8 Індосамент виконує такі функції:

- а) переказу – індосамент передає всі права з векселя та на сам вексель індосанту;
- б) ідентифікації – тримач векселя є його власником;
- в) відповідальності та гарантії – кожний індосант несе відповідальність за оплату векселя;
- г) усі відповіді правильні.

8.2.9 Міжнародні торги не бувають:

- а) відкритими;

- б) закритими (тендерними);
- в) відкритими з попередньою кваліфікацією;
- г) закритими з подальшою кваліфікацією.

8.2.10 До груп документів, які підтверджують виконання контракту, відносяться:

- а) торгові, страхові, транспортні, митні документи;
- б) товаросупроводжувальні; митні, складські, фінансові документи;
- в) документи для оформлення виробництва експортного товару, відвантажувальні, фінансові, товаросупроводжувальні документи.

3. Дайте визначення наступним категоріям:

міжнародна торгівля з операційної точки зору, факторомісткість і факторонасиченість, технічні бар'єри, теорія внутрішньогалузевої торгівлі, національний режим, тарифні ціни, консигнатори, замовлення, організовані товарні ринки, виключна ліцензія.

8.3 Розв'яжіть задачу

Розкрити зміст діяльності міжнародних виставок і ярмарків та навести розрахунки підсумків їх діяльності.

ВАРІАНТ № 9

9.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

9.1.1 Показники міжнародної торгівлі.

9.1.2 Демпінг і антидемпінгове захист як засобу торгівельної політики: міжнародні та національні особливості.

9.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

9.2.1 «Парадокс» Леонтьєва було опубліковано:

- а) у 1924 р.;
- б) 1934 р.;
- в) 1944 р.;
- г) 1954 р.

9.2.2 Правила ГАТТ не дозволяють країнам звільняти експортовані товари:

- а) від мита та інших непрямих податків, накладених на складові, що використані і спожиті у виробничому процесі;
- б) від непрямих податків на експортований продукт;

в) від непрямих податків на виробництво та дистрибуцію експортованого продукту;

г) від прямих податків (наприклад, податку на прибуток)

9.2.3 Головний інструмент стимулювання експорту передбачає:

а) ліцензування експорту;

б) зниження податків на експорт;

в) організаційне сприяння виробникам експортних товарів;

г) державне кредитування експорту.

9.2.4 Франчайзинг – це:

а) оренда машин, обладнання ЕОМ, транспортних засобів, складів;

б) використання вже існуючої і добре відомої ідеї бізнесу, яка має сформований імідж;

в) надання послуг з консультування щодо широкого кола питань економічної діяльності, передусім у зовнішньоекономічній сфері;

г) надання на комерційній основі послуг виробничого і науково-технічного характеру.

9.2.5 Ключовою особливістю міжнародної ціни на відміну від внутрішньої є:

а) змінність;

б) множинність;

в) постійність;

г) контрольованість.

9.2.6 Контракт укладається:

а) мовою одного з контрагентів;

б) однією мовою, відмінною від мови контрагентів;

в) двома і більше мовами, залежно від кількості контрагентів.

9.2.7 Письмова пропозиція однієї зі сторін укласти контракт називається:

а) запитом;

б) акцептом;

в) офертою;

г) контрофертою.

9.2.8 Контракти купівлі-продажу залежно від термінів постачання і форм оплати бувають:

а) разові, з періодичним постачанням, з оплатою в грошовій і

товарній формах;

б) з річним постачанням, з оплатою у грошовій формі, посередницькі, типові;

в) експортні, імпорتنі, з короткими і тривалими термінами постачання.

9.2.9 Аукціони спеціалізуються на реалізації:

а) масових сировинних товарів;

б) реальних товарів з чіткими індивідуальними властивостями;

в) нереальних товарів з довільними індивідуальними властивостями;

г) послуг.

9.2.10 Зазначте форму розрахунків, що не існує у міжнародній торгівлі:

а) інкасо;

б) акредитив;

в) банківський переказ;

г) тратта.

9.3 Дайте визначення наступним категоріям:

економічна доцільність експорту та імпорту технологій, теорія представницького попиту, внутрішні податки і збори, Комісія ООН з прав міжнародної торгівлі, транскордонна поставка, операції з перепродажу товарів, форма контракту, угоди на товар з постачанням у майбутньому, інкасо, овердрафт.

9.4 Розв'яжіть задачу

Обсяг експорту країни А складає 400 млн. грн., обсяг імпорту – 367 млн. грн. Обсяг експорту країни Б складає 500 млн. грн., обсяг імпорту – 535 млн. грн. Обсяг експорту країни В складає 450 млн. грн., обсяг імпорту – 450 млн. грн. Розрахуйте для країн торгівельне сальдо, торгівельний оборот, світовий торгівельний оборот та долю кожної країни у світовому торгівельному обороті.

ВАРІАНТ № 10

10.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

10.1.1 Приховані методи торговельної політики.

10.1.2 Загальні принципи, процедура регулювання міжнародних торгових відносин, етапи приєднання до організації.

10.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

10.2.1 До основних форм передачі технологій не відносять:

- а) науково-технічні публікації;
- б) міграцію вчених;
- в) ліцензію;
- г) податкове законодавство.

10.2.2 До випадкових обставин, що за теорією конкурентних переваг М. Портера впливають на конкурентоспроможність нації, не відносять:

- а) інновації;
- б) природно-кліматичні умови;
- в) рівень розвитку обслуговуючих галузей;
- г) зміну умов інвестування.

10.2.3 Консалтинг – це:

- а) оренда машин, обладнання ЕОМ, транспортних засобів, складів;
- б) використання вже існуючої і добре відомої ідеї бізнесу, яка має сформований імідж;
- в) надання послуг з консультування щодо широкого кола питань економічної діяльності, передусім у зовнішньоекономічній сфері;
- г) надання на комерційній основі послуг виробничого і науково-технічного характеру.

10.2.4 Яке зростання сприяє зменшенню попиту і цін на імпортовані товари, скороченню міжнародної торгівлі:

- а) розорююче зростання;
- б) експорторозширююче зростання;
- в) імпортозаміщуюче зростання;
- г) постійне зростання.

10.2.5 Правила ГАТТ дозволяють запроваджувати експортні обмеження або забороняти експорт:

- а) усіх товарів з метою уникнення конкуренції серед експортерів;
- б) сировини, з метою стимулювання розвитку національної обробної промисловості;
- в) продовольства та інших життєво-важливих товарів, якщо це

спрямовано на недопущення їх критичного дефіцит;

г) будь-яких товарів.

10.2.6 Правила ІНКОТЕРМС визначають:

а) обов'язки продавця і покупця за договором; хто несе витрати по транспортуванню товару; перелік об'єктів договору купівлі-продажу, на які не поширюється дія ІНКОТЕРМС;

б) права та обов'язки сторін щодо постачання товарів; способи погашення зобов'язань; позовну давність і наслідки невиконання договору, момент переходу ризику;

в) обов'язки продавця і покупця по контракту продажу, момент переходу ризику випадкової загибелі або ушкодження товару з продавця на покупця.

10.2.7 Термін «франко» означає, що покупець вільний від ризику і усіх витрат по доставці товару до пункту, позначеного після слова «франко»:

а) так;

б) ні.

10.2.8 Форфейтинг — це вид:

а) франчайзингу;

б) лізингу;

в) факторингу;

г) опціону.

10.2.9 Вексельна порука, в силу якої особа, яка здійснила її, переймає на себе відповідальність за виконання зобов'язання будь-якою зобов'язаною за векселем особою акцептантом, векселедавцем, індосантом:

а) акцепт;

б) аваль;

в) індосамент.

10.2.10 У міжнародній практиці використовують такі види чеків:

а) гарантований, доміцильований;

б) ордерний, іменний, на пред'явника;

в) відзивний, револьверний, покритий.

10.3. Дайте визначення наступним категоріям:

граничні норми заміщення та трансформації, модель загальної

рівноваги, преференційний режим, недискримінація, Конференція ООН з торгівлі й розвитку, експортний факторинг, методи фінансування експорту та імпорту, уніфікація правил міжнародної торгівлі, добродійні контракти, гарантії.

10.4 Розв'яжіть задачу

Витрати праці (в годинах) на виробництво зубної пасти та мила в Україні та в Німеччині наступні:

Таблиця 5 - Витрати праці (в годинах) на виробництво зубної пасти та мила в Україні та в Німеччині

Країна/Товар	Зубна паста	Мило
Україна	8	5
Німеччина	6	7

Визначте:

А. У виробництві якого товару Україна має відносну перевагу і чому?

Б. У якому інтервалі буде розташовуватися рівноважна ціна на зубну пасту у разі розвитку торгівлі між двома країнами?

В. Підрахуйте виграш Німеччини від торгівлі, якщо вона буде спеціалізуватися на виробництві зубної пасти.

ВАРІАНТ № 11

11.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

11.1.1 Міжнародні організації в регулюванні міжнародної торгівлі: СОТ, ГАТТ, ГАТС, ЮНКТАД.

11.1.2 Види, умови і економічна доцільність ліцензійних платежів.

11.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

11.2.1 Згідно з теорією життєвого циклу товару умовами виникнення порівняльних переваг стають:

- а) наукові дослідження та розробки;
- б) низька заробітна плата;
- в) висока кваліфікація робітників;

г) високий рівень розвитку економіки в країні.

11.2.2 Яке зростання має місце в тих галузях, де зростає обсяг виробництва експортної продукції:

- а) розорююче зростання;
- б) експорторозширююче зростання;
- в) імпортозаміщуюче зростання;
- г) постійне зростання.

11.2.3 Компенсаційні угоди є формою:

- а) міжнародної торгівлі машинами і обладнанням;
- б) міжнародній торгівлі сировинними товарами;
- в) міжнародній торгівлі послугами.

11.2.4 Нормативно-правову базу функціонування міжнародного обміну технологій забезпечує:

- а) Статут ООН;
- б) Декларація незалежності;
- в) Міжнародний кодекс поведінки у сфері передачі технологій;
- г) Міжнародна технологічна конвенція 1984 р.

11.2.5 До функцій митного тарифу не відносять:

- а) фіскальну;
- б) перерозподільчу;
- в) балансуєчу;
- г) протекціоністську.

11.2.6 Своп - це:

- а) обмінні або бартерні операції;
- б) огляд судна або його вантажу третьою стороною;
- в) рахунок для відображення незавершених операцій;
- г) код грошової одиниці Сальвадору.

11.2.7 До негативних якостей акредитиву відносять:

- а) швидкість отримання платежу;
- б) висока комісія;
- в) відсутність гарантії про оплату;
- г) зобов'язання сплати коштів банку.

11.2.8 Акредитив, що не може бути змінений чи анульований без згоди постачальника (бенефіціара) носить назву:

- а) покритий;
- б) відкличний;
- в) безвідкличний;

г) непокритий.

11.2.9 СПОТ - це:

- а) реальний товар продається і негайно постачається;
- б) випадково продаються тимчасові надлишки експортних товарів;
- в) в обіг надходять векселі;
- г) встановлюється тариф, що базується на твердій сумі.

11.2.10 Особа, якій адресується наказ про виплату векселя – це:

- а) дилер;
- б) трасат;
- в) індосант;
- г) бенефіціар.

11.3. Дайте визначення наступним категоріям:

багатосторонні переговори (раунди), режим найбільшого сприяння, комерційна присутність і присутність фізичних осіб, послуга, теорія абсолютних переваг, тендерна документація, консенсуальні та заперечувальні контракти, документарні та недокументарні форми розрахунків, Експортно-імпортний банк, комісіонери.

11.4 Розв'яжіть задачу.

Вирішення задачі передбачає відповіді на наступні запитання:

1. Визначте відносні ціни на товари та спеціалізацію країн.
2. Встановіть межі коливання світової ціни на товари.
3. Накресліть криві виробничих та торговельних можливостей для країн.

Країна А, використовуючи всі наявні в неї ресурси за місяць може зробити 50 стільців чи 10 тумбочок. Країна Б – 60 стільців чи 20 тумбочок. На світовому ринку 1 тумбочка обмінюється на 4 стільця.

ВАРІАНТ № 12

12.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

12.1.1 Преференційні режими в міжнародній торгівлі, їх види і порядок надання.

12.1.2 Сутність, функції, типізація, етапи підготовки та

проведення міжнародних виставок / ярмарків.

12.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

12.2.1 Яка модель пов'язує торгівлю між країнами з існуванням відмінностей у рівнях їхнього технологічного розвитку:

- а) модель наукомісткої спеціалізації;
- б) модель «економії на масштабах виробництва»;
- в) модель технологічного розриву;
- г) модель внутрішньогалузевої торгівлі.

12.2.2 Довгострокову оренду машин та устаткування називають:

- а) хайрингом;
- б) рейтингом;
- в) інжинірингом;
- г) лізингом.

12.2.3 Міжнародні торги є формою:

- а) міжнародної торгівлі машинами і обладнанням;
- б) міжнародній торгівлі сировинними товарами;
- в) міжнародній торгівлі послугами.

12.2.4 Державна політика захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції шляхом використання інструментів тарифного і нетарифного регулювання – це:

- а) фритредерство;
- б) протекціонізм;
- в) автаркія.

12.2.5 Яка з нижчеперелічених галузей промисловості займає найбільшу частку в експорті України:

- а) деревообробна;
- б) металургійна;
- в) легка.

12.2.6 Контракт укладається:

- а) мовою одного з контрагентів;
- б) однією мовою, відмінною від мови контрагентів;
- в) двома і більше мовами, залежно від кількості контрагентів.

12.2.7 Прямі транзитні операції - це:

- а) вивезення товарів раніше від ввезених, але не перероблених у

країні;

б) перевезення товарів із однієї країни в іншу через територію або повітряний простір третьої країни;

в) складувати товари у митні склади з метою їх перероблення і наступного вивезення в іншу країну.

12.2.8 Індосамент виконує такі функції:

а) переказу – індосамент передає всі права з векселю та на сам вексель індосанту;

б) ідентифікації – тримач векселя є його власником;

в) відповідальності та гарантії – кожний індосант несе відповідальність за оплату векселя;

г) усі відповіді правильні.

12.2.9 Аукціони спеціалізуються на реалізації:

а) масових сировинних товарів;

б) реальних товарів з чіткими індивідуальними властивостями;

в) нереальних товарів з довільними індивідуальними властивостями;

г) послуг.

12.2.10 У міжнародній практиці використовують такі види чеків:

а) гарантований, доміцильований;

б) ордерний, іменний, на пред'явника;

в) відзивний, револьверний, покритий.

12.3 Дайте визначення наступним категоріям:

теорія «життєвого циклу товару», торговельний баланс, типи міжнародної кооперації, товарний знак, Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, Міжнародний товарний аукціон, обтяжливі та формальні контракти, страховий та ліцензійний МКК, відкритий рахунок, вади волевиявлення.

12.4 Розв'яжіть задачу.

Витрати праці (в годинах) на виробництво автомобілів і чаю в США та в Шрі-Ланці наступні:

Таблиця 6 Витрати праці (в годинах) на виробництво автомобілів і чаю в США та в Шрі-Ланці

Країна/Товар	Автомобілі	Чай
США	30	20
Шрі-Ланка	50	10

Визначте:

А. У виробництві якого товару США має відносну перевагу і чому?

Б. У якому інтервалі буде розташовуватися рівноважна ціна на чай у випадку розвитку торгівлі між двома країнами?

В. Підрахуйте вигреш Шрі-Ланки від торгівлі, якщо вона буде спеціалізуватися на виробництві чаю.

ВАРІАНТ № 13

13.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

13.1.1 Сутність, значення та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в сучасних умовах.

13.1.2 Класифікація міжнародного комерційного контракту за предметом.

13.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

13.2.1 Відповідно до теорії Хекшера-Оліна міжнародна торгівля повинна найбільш інтенсивно розвиватися між країнами:

- а) з максимальною подібною структурою економіки;
- б) які мають однакові фактори виробництва;
- в) з різною структурою економіки;
- г) які не мають абсолютних переваг на світовому ринку.

13.2.2 До сегментів світового ринку технологій не відносять ринок:

- а) патентів і ліцензій;
- б) високотехнологічного капіталу;
- в) аеробусів;
- г) науково-технічних фахівців.

13.2.3 Пільги фінансового характеру, що надаються державою експортерам для розширення вивезення товарів за кордон – це:

- а) дотації;

- б) демпінг;
- в) експортні субсидії;
- г) премії.

13.2.4 Головний міжнародний регулятор світової торгівлі – це:

- а) НАТО;
- б) СОТ;
- в) ООН;
- г) СНД.

13.2.5 Заходами «сірої зони» у зв'язку з міжнародною торгівлею текстилем і деякими іншими товарами наприкінці ХХ століття вважали:

- а) добровільне обмеження експорту;
- б) ліцензування експорту;
- в) ембарго;
- г) демпінг.

13.2.6 Моментом укладання контракту в міжнародній практиці може вважатися:

- а) момент одержання експортером акцепту;
- б) момент відсилання письмового акцепту;
- в) момент підписання контракту;
- г) усі відповіді неправильні;
- д) усі відповіді правильні.

13.2.7 Сторонами міжнародної торговельної угоди можуть бути:

- а) союзи підприємців;
- б) фінансові компанії;
- в) державні органи і організації;
- г) фірми;
- д) міжнародні економічні організації системи ООН;
- е) ліцензійні компанії;
- є) усі відповіді правильні.

13.2.8 Для розгляду справи в арбітражному суді необхідно:

- а) передбачити в контракті місце розгляду спору, характер розгляду справи; процедуру, якої повинні дотримуватись арбітри;
- б) включити до контракту арбітражне застереження;
- в) укласти арбітражний договір.

13.2.9 Міжнародні торги не бувають:

- а) відкритими;
- б) закритими (тендерними);
- в) відкритими з попередньою кваліфікацією;
- г) закритими з подальшою кваліфікацією.

13.2.10 Зазначте форму розрахунків, що не існує у міжнародній торгівлі:

- а) інкасо;
- б) акредитив;
- в) банківський переказ;
- г) тратта.

13.3. Дайте визначення наступним категоріям:

давальницька сировина, прості та складні компенсаційні угоди; винахід, нейтральне зростання, міжнародні транспортні послуги, інжинірингові контракти, форми платежу (розрахунків), банківський акцепт, міжнародні виставки, договір купівлі-продажу.

13.4 Розв'яжіть задачу

Ставка українського митного тарифу на іноземний одяг становить 30%, на тканини 1%. Вартість тканини становить 20% вартості одягу.

Розрахувати ефективний рівень митного захисту, якщо:

- А) імпортне мито на готовий одяг зросте на 40%;
- Б) мито на тканини збільшиться на 15%;
- В) мито на тканини скоротиться до 0,5%.

Зробіть висновки.

ВАРІАНТ № 14**14.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:**

14.1.1 Види та порядок проведення біржових операцій.

14.1.2 Відповідальність сторін за порушення договірних зобов'язань.

14.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

14.2.1 Згідно з теоремою Столпера-Самуельсона встановлення вільних торговельних відносин призводить до зростання винагороди фактору, що:

- а) інтенсивно використовується у виробництві товару, ціна якого знижується;
- б) інтенсивно використовується у виробництві товару, ціна якого зростає;
- в) мало використовується у виробництві товару, ціна якого знижується;
- г) немає правильної відповіді.

14.2.2 Суб'єктами світового ринку технологій є:

- а) інжиніринг;
- б) консалтинг;
- в) технології;
- г) фірми.

14.2.3 Штаб-квартира СОТ знаходиться у:

- а) Лондоні;
- б) Мілані;
- в) Парижі;
- г) Женеві.

14.2.4 Вільна торгівля – це:

- а) політика мінімального державного втручання в зовнішню торгівлю;
- б) державна політика захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції за допомогою використання тарифних та нетарифних інструментів торговельної політики;
- в) продаж товарів на зовнішніх ринках за цінами нижчими від витрат виробництва для отримання конкурентних переваг.

14.2.5 Основною метою ЮНІСТРАЛ є:

- а) рівноправне і всебічне торговельне співробітництво між країнами;
- б) розширення світової торгівлі;
- в) зміцнення співробітництва країн, що розвиваються, в сфері міжнародної торгівлі;
- г) координація роботи міжнародних організацій з питань права міжнародної торгівлі.

14.2.6 Правила ІНКОТЕРМС визначають:

- а) обов'язки продавця і покупця за договором; хто несе витрати по транспортуванню товару; перелік об'єктів договору купівлі-продажу, на які не поширюється дія ІНКОТЕРМС;

б) права та обов'язки сторін щодо постачання товарів; способи погашення зобов'язань; позовну давність і наслідки невиконання договору, момент переходу ризику;

в) обов'язки продавця і покупця по контракту продажу, момент переходу ризику випадкової загибелі або ушкодження товару з продавця на покупця.

14.2.7 До негативних якостей акредитиву відносять:

- а) швидкість отримання платежу;
- б) висока комісія;
- в) відсутність гарантії про оплату;
- г) зобов'язання сплати коштів банку.

14.2.8 Для вирішення міжнародних торгових суперечок сторони можуть звернутися:

- а) тільки до державного суду;
- б) тільки до третейського суду;
- в) до державного або до третейського суду.

14.2.9 Аукціони спеціалізуються на реалізації:

- а) масових сировинних товарів;
- б) реальних товарів з чіткими індивідуальними властивостями;
- в) нереальних товарів з довільними індивідуальними властивостями;
- г) послуг.

14.2.10 Зобов'язання однієї особи (векселедавця) здійснити платіж певної суми коштів іншій особі (векселевласнику) у визначений термін у визначеному листі - це:

- а) іменний чек;
- б) ордерний чек;
- в) простий вексель;
- г) банківський переказ.

14.3 Дайте визначення наступним категоріям:

міжнародні товарні номенклатури, промислові зразки, торговельні режими, ноу-хау, еластичність експорту та імпорту, аванси під інкасо; експортний факторинг; міжнародні ярмарки; загрози, шантаж і примус; акцепт.

14.4 Розв'яжіть задачу

Розрахуйте рівень внутрішньогалузевої торгівлі відповідно до запропонованих даних, якщо країна експортує та імпортує 3 групи товарів (І-шкіряну і хутряну сировину та вироби з них, II – полімерні матеріали, пластмаси та каучук, III- жири та олії тваринного або рослинного походження) при збалансованій зовнішній торгівлі.

Таблиця 7 - Дані щодо експорту та імпорту країною 3-х груп товарів

Групи товарів	Експорт	Імпорт
I	240	210
II	355	310
III	405	480
Всього		

ВАРІАНТ № 15

15.1 Розкрийте основний зміст теоретичного питання:

15.1.1 Міжнародні організації системи ООН.

15.1.2 Умови і типові форми міжнародного комерційного контракту.

15.2. Знайдіть вірну відповідь на тести:

15.2.1 Які ціни є світовими?

- а) ціни реалізації товарів на світовому ринку;
- б) біржові котировки;
- в) ціни, які публікуються в прейскурантах;
- г) ціни, які публікуються у фірмових каталогах.

15.2.2 Критеріями патентоспроможності винаходів згідно з ТРІПС не є:

- а) новизна;
- б) винахідницький крок;
- в) промислова придатність;
- г) функціональність

15.2.3 Серед вимог до державної торгівлі ГАТТ не містить положення:

- а) про ведення бізнесу з комерційних міркувань;

б) про надання можливості підприємствам з інших країн конкурувати за участь у купівлі-продажу;

в) прозорість;

г) обсяги діяльності державних торговельних підприємств.

15.2.4 Трампове судно – це судно:

а) задіяне лише на регулярних рейсах;

б) задіяне лише на рейсах зі змінним розкладом;

в) задіяне на випадкових перевезеннях;

г) військове, що бере участь у міжнародній торгівлі.

15.2.5 Предметом міжнародного регулювання ринку технологій є:

а) захист права на винаходи, товарні знаки, промислові зразки;

б) захист патентів; ліцензій, «ноу-хау», консультативних послуг;

в) захист наукоємних технологій, інжинірингові послуги, технічне сприяння.

15.2.6 Імпортні операції - це:

а) діяльність, яка пов'язана з продажом та вивезенням за кордон товарів з метою передавання їх у власність іноземного контрагента;

б) комерційна діяльність, яка пов'язана з купівлею-продажом товарів, які мають матеріально-речовинну форму;

в) діяльність, яка пов'язана із закупівлею і ввезенням іноземних товарів з метою наступної реалізації на внутрішньому ринку своєї країни.

15.2.7 Етап укладання контракту включає:

а) вибір контрагента, установлення контракту з потенційним покупцем, комерційні переговори, підписання контракту;

б) переддоговірний період, комерційні переговори, парафування тексту контракту, підписання контракту;

в) переддоговірний період, комерційні переговори, підписання контракту і його виконання.

15.2.8 Акредитив, що не може бути змінений чи анульований без згоди постачальника (бенефіціара) :

а) покритий;

б) відкличний;

в) безвідкличний;

г) непокритий.

15.2.9 Вексельна порука, в силу якої особа, яка здійснила її, переймає на себе відповідальність за виконання зобов'язання будь-якою зобов'язаною за векселем особою акцептантом, векселедавцем, індосантом:

- а) акцепт;
- б) аваль;
- в) індосамент.

15.2.10 Ф'ючерси - це:

а) угоди між двома сторонами про обмін фіксованої кількості валюти на певну дату в майбутньому за курсом або ціною, обумовленою в момент укладання угоди;

б) угоди з обміну двома валютами на основі контрактів, які передбачають розрахунки через більше ніж два робочі дні та які є структурно близькими до угод спот;

в) операції, які поєднують купівлю-продаж двох валют на умовах негайної поставки з одночасною контругодою на певний строк з тими самими валютами.

15.3 Дайте визначення наступним категоріям:

обсяг міжнародної торгівлі, міжнародний баланс попиту та пропозиції, етапи розвитку міжнародної торгівлі; комерційна присутність; конкуренція в сфері послуг, зовнішньоторговельний контракт купівлі-продажу, тверда оферта, воля і узгодженість волі, біржові операції, агентський МКК.

15.4 Розв'яжіть задачу

Розрахуйте рівень внутрішньогалузевої торгівлі відповідно до запропонованих даних, якщо країна експортує та імпортує 3 групи товарів (І-шкіряну і хутряну сировину та вироби з них, ІІ – полімерні матеріали, пластмаси та каучук, ІІІ- жири та олії тваринного або рослинного походження) при збалансованій зовнішній торгівлі.

Таблиця 8 - Дані щодо експорту та імпорту країною 3-х груп товарів

Групи товарів	Експорт	Імпорт
I	290	200
II	450	450

III	260	350
Всього		

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

Основна

1. Григорова-Беренда Л. І., Шуба М. В. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навч. посіб. / Л. І. Григорова-Беренда, 2-ге вид., виправ., перероб. і доп. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 136 с.

2. Міжнародна торгівля: конспект лекцій: навч. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» /; уклад.: К.О. Кузнєцова, В.В. Чорній, О.С. Ченуша. Електронні текстові данні. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 191 с.

3. Дахно І.І. Міжнародна торгівля: навч. посіб., 2-ге вид., виправ., перероб. і доп. К.: МАУП, 2023. 296с.

4. Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Барановська М. І. та ін. Міжнародна торгівля : підручник. 6-те вид., виправ., перероб. і доп. К.: Центр учбової літератури, 2021. 512 с.

5. Кузьмін О.Є. Митна справа: підручник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, В.О. Терлецька; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів.політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2021. 240 с.

6. Циганкова Т. М., Петрашко Л.П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2021. 488с.

Допоміжна

7. Алданькова Г. В. Методичні підходи до оцінювання ефективності маркетингових комунікацій торговельних мереж. Ефективна економіка. 2020. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/67.pdf.

8. Антонюк П., Антонюк О., Ступницька Т., Баранюк Х. Аналіз стану зовнішньої торгівлі залишками і відходами харчової промисловості. Економіка харчової промисловості. 2022. Т. 14. № 4. С. 3-10. URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/fie/article/view/2425/2605>.

9. Антонюк П., Антонюк О., Ступницька Т., Баранюк Х. Аналіз сучасного стану зовнішньої торгівлі України агропродовольчими товарами. Економіка харчової промисловості. 2021. Т. 13. № 3. С. 16-22. URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/fie/article/view/2128/2314>.

10. Антонюк П., Антонюк О., Ступницька Т., Баранюк Х. Статистична оцінка формування зовнішньої торгівлі України готовими харчовими продуктами. Економіка харчової промисловості. 2021. Т. 13. № 1. С. 3-11. URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/fie/article/view/2006/2201>

11. Апопій В. В., Гуштан Т. В., Павлова М. Б. Роздрібна торгівля: концентрація, спеціалізація та типізація : монографія. Львів : Новий Світ-

2000, 2023. 233 с.

12. Апопій В. В., Міщук І. П., Ребицький В. М., Рудницький С. І., Хом'як Ю. М. Організація торгівлі : підручник. 3-тє вид. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 630 с.

13. Артёмова А. Ю. Сучасні тенденції в структурі міжнародної торгівлі з огляду на базові теорії міжнародної торгівлі. Бізнес-навігатор. 2021. № 4. С. 12-16. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2021/65_2021/4.pdf.

14. Бабяк Н. Д. Інформаційне забезпечення контролінгу операційної діяльності підприємств торгівлі. Ефективна економіка. 2021. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/114.pdf.

15. Бакаєв Л. О., Бакаєва І. Г. Аналіз постійних ринкових часток товарного експорту України. Ефективна економіка. 2020. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/10.pdf.

16. Банчук-Петросова О. В., Єфіменко Л. М. Формування єдиної державної політики у сфері зовнішньоторговельної діяльності. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2022. № 5. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/73.pdf.

17. Банчук-Петросова О. В., Ковальський М. Р. Оцінка рівня державного регулювання щодо забезпечення результативності реалізації експортного потенціалу регіону. Економіка, управління та адміністрування. 2022. № 2(100). С. 26-31. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/261795>.

18. Березовська Л., Кириченко А. Розвиток електронної комерції в Україні та ЄС. Економіка та суспільство. 2022. № 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1614/1551.22>

19. Білоцерківський О. Б. Сучасний стан і тенденції розвитку торговельної галузі України. Держава та регіони. 2020. № 3. С. 123-128. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/3_2020/3_2_2020/22.pdf.

20. Бобрик Н. Нові форми ПН/ПК та ПДВ-декларації: експортерам особлива увага. Все про бухгалтерський облік. 2024. № 82. С. 7-9.

21. Бобрикова М. Ярмарки роблять нас сильнішими. Вінниччина. 2023. 29 берез. С. 1.

22. Богородицька Г. Є., Петренко І. В., Дядюра А. В. Зовнішньоторговельні відносини України та Німеччини на сучасному

етапі. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 67. С. 9-13. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2022/67_2022/4.pdf.

23. Бойко В., Бойко Л. Сучасний стан міжнародної торгівлі України як основної форми міжнародного бізнесу. Фінансовий простір. 2022. № 1(45). С. 49-57. URL: <http://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/253350>.

24. Борсук Р. О., Русин-Гриник Р. Р., Лазик М. М. Торговельно-мережева структура як специфічне середовище для моделювання креативно-інноваційних систем. Бізнес-навігатор. 2025. Т. 79. Вип. 2. С. 278-283. URL: http://www.businessnavigator.ks.ua/journals/2025/79_2025/47.pdf.

25. Борщевський В. В. Детінізація оптової та роздрібної торгівлі регіонів України як чинник підвищення ефективності використання потенціалу їх розвитку. Регіональна економіка. 2020. № 1. С. 22-32.

26. Бужимська К. О., Царук І. М. Розвиток інтернет-торгівлі в епоху цифровізації. Держава та регіони. 2021. № 2. С. 27-31. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/2_2021/7.pdf.

27. Височин І. В., Блаженко С. Л. Інституційні детермінанти конкурентоспроможності підприємств роздрібної торгівлі України. Ефективна економіка. 2025. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7282/7403>.

28. Вірченко О. О., Романчук К. В., Шиманська К. В. У пошуках ключа успіху України на світових ринках. Економіка, управління та адміністрування. 2021. № 4(98). С. 54-63. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/249650>.

29. Вітюнін В. О. Стан і тенденції розвитку торгівлі в контексті забезпечення професійної компетентності працівників. Регіональна економіка. 2020. № 4. С. 72-78.

30. Внутрішня торгівля України: проблеми і перспективи розвитку : монографія / за ред. В. В. Алопія, П. Ю. Балабана. Львів : Новий Світ-2000, 2022. 565 с.

31. Вороніна О. О. Вплив динаміки валютного курсу на зовнішньоекономічні операції підприємств України. Ефективна економіка. 2021. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/87.pdf.

32. Гаврилюк І. Розвиток міжнародної торгівлі в системі міжнародних економічних відносин в Україні. Економіка та суспільство. 2022. № 45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1969/1896>.

33. Гончар М. С., Довжик О. П., Жохін А. С., Козирський В. Г., Махорт А. П. Новітній погляд на аналіз світової торгівлі та глобальної економіки. Кібернетика та системний аналіз. 2025. № 3. С. 85-108.
34. Горін Н., Горін О. Ефект створення торгівлі для аграрних ринків внаслідок угоди про зону вільної торгівлі України з ЄС. Економіка та суспільство. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1239/1194>.
35. Гребельник О. П., Цибульський О. І. Митно-безпековий аспект функціонування зовнішньоторговельних відносин під час війни. Ефективна економіка. 2025. № 1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5546/5601>.
36. Гриньков Д. В гонитві за покупцем. Бізнес. 2020. № 9. С. 38-39.
37. Губені Ю., Зеліско Н., Жарський О. Імідж у системі бізнес-культури роздрібно торгівлі на локальному рівні. Аграрна економіка. 2024. Т. 17. № 3-4. С. 63-71. URL: http://agrarianeconomy.lnau.edu.ua/images/docs/ae_2024_17_3-4/AE17_3-4_6.pdf.
38. Гудзь Ю. Ф., Шостаковська А. В. Інтернет-маркетинг в системі стратегічного управління онлайн-ритейлера. Бізнес-навігатор. 2025. Т. 78. Вип. 1. С. 146-150. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2025/78_2025/26.pdf.
39. Гуляєва Н., І., Вавдійчик, Мельник В. Системні драйвери торгівлі України в реаліях воєнного стану. Товари і ринки. 2024. № 3. С. 4-23.
40. Гуляєва Н., Вавдійчик І. Торгівля у післякризовому відновленні національної економіки. Scientia Fructuosa. 2022. № 5. С. 42-55.
41. Данько Т., Яворська Н. Особливості розвитку інтернет-торгівлі та порівняльна характеристика з традиційною торгівлею. Економіка та суспільство. 2021. № 33. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/928/890>.
42. Демченко Т. Особливості та проблеми обліку торговельних підприємств в умовах діджиталізації. Економіка та суспільство. 2025. № 72. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5754>.
43. Дерід І. О. Розвиток електронної торгівлі в Україні. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 56. С. 9-14. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/56_2021/4.pdf.
44. Дзюбинський А. В., Пахолук О. В., Шегинський О. В., Безп'ятко О. Г. Митна логістика та управління ризиками в міжнародній торгівлі.

Ефективна економіка. 2024. № 11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5128/5175>.

45. Дзяд О. В., Краснікова Н. О., Кобиляк Д. М., Муратгазієва Ф. Р. Міжнародна торгівля циркулярними товарами для участі країн у глобальних ланцюгах доданої вартості. Ефективна економіка. 2025. № 5. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6552/6645>.

46. Довгаль О., Довгаль Г., Коваленко Р. Аналіз впливу заходів нетарифного регулювання на показники міжнародної торгівлі: методичний аспект. Економіка та суспільство. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/710/683>.

47. Дугінець Г., Омран Х. З. Інституційне забезпечення зовнішньої торгівлі України: контекст країн Близького Сходу. Журнал європейської економіки. 2021. № 2. С. 272-290.

48. Дугінець Г., Омран Х. З. Торговельні відносини України з країнами Близького Сходу та Північної Африки. Журнал європейської економіки. 2022. № 4. С. 482-498.

49. Дугінець Г., Саркісян Л. Цифрова трансформація зовнішньоторговельної політики держави. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 6. С. 26-40.

50. Духницький Б. В. Ефективність зовнішньої торгівлі України плодовоюгідною продукцією. Економіка АПК. 2020. № 9. С. 95-102.

51. Дякун А. М. Капіталізація корпоративного підприємства торгівлі: генезис дефініції та підходів до управління. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 8. С. 33-37.

52. Дячков Д. В., Прокопенко Н. О. Особливості використання мобільних додатків як інструментів просування бізнесу у сфері торгівлі. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 51. С. 128-134. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/51_2021_ukr/22.pdf.

53. Економічна теорія : підручник / авт. кол.: В. А. Предборський, Б. Б. Гарін, В. Д. Кухаренко ; під ред. В. А. Предборського. Київ : Кондор, 2022. 492с.

54. Євтушевська О. В. Комерціалізація результатів господарської діяльності в різних видах торгівлі. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 3. С. 45-48.

55. Зайцева О., Шукліна В., Кармазінова В. Розвиток цифрових торговельних платформ на ринках B2C та C2C. Товари і ринки. 2024. № 3. С. 24-39.

56. Залізнюк В. Конкурентна концепція торгівельно-економічних відносин та співробітництва між Україною та країнами Близького Сходу. Економіка та суспільство. 2022. № 43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1729/1666>.

57. Зверева К. С. Міжнародна торгівля – «невидима рука» міжнародного права. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 19 жовтня 2021 р. / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2021. С. 100-105.

58. Згурська О. М., Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В. Фундаментальні тренди розвитку світової біржової торгівлі. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 24. С. 5-9. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2020/3.pdf.

59. Зубко Т. Євроінтеграція: переваги та загрози для зовнішньої торгівлі України. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 6. С. 69-86.

60. Зубко Т. Л. Деякі аспекти впливу діджиталізації на сферу торгівлі. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 19 жовт. 2021 р. / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2021. С. 405-408.

61. Зубко Т., Багацька К. Тренди зовнішньої торгівлі євро регіону В «ДністерВ». Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 5. С. 25-33.

62. Іваненко О. І., Сагайдак Ю. А. Аналітичне оцінювання рівня розвитку та збалансованості зовнішньої торгівлі товарами. Механізм регулювання економіки. 2020. № 1. С. 141-151. URL: https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_44/Olena_I_Ivanenko_Yuli_a_A_SagaydackAnalytical_Estimation_of_the_Level_of_Development_and_Balance_of_Foreign_Trade_of_Goods.pdf.

63. Іванов Є. І. Методичні підходи до оцінювання диверсифікації зовнішньої торгівлі. Підприємство та інновації. 2020. № 12. С. 9-14. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/299/293>.

64. Ільчук М. М., Панкратова Л. Л. Розвиток торгівлі та проблеми в ланцюгах товаропостачання продовольства в Україні. Економіка АПК. 2020. № 8. С. 22-30.

65. Ільчук М. М., Свиноус І. В., Любар Р. П., Томашевська О. А., Іванов Є. О. Організаційно-економічні аспекти інноваційної діяльності торгових структур та логістики. Ефективна економіка. 2025. № 5. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6481/6565>.

66. Індутний В., Мережко Н., Комаха В. Аукціонна торгівля культурними цінностями. Товари і ринки. 2022. № 4. С. 46-60.
67. Кавун-Мошковська О. Б., Нечипорук А. Маркетплейси в Україні: 2022 рік. Товари і ринки. 2022. № 3. С. 19-36.
68. Кавун-Мошковська О. О. Регіональна характеристика розвитку маркетплейсів у світовій електронній роздрібній торгівлі. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 45. С. 8-14. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/45_2020_ukr/4.pdf.
69. Кавун-Мошковська О. О. Форматна інноваційність торговельних мереж у контексті клієнтоцентризму. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 19 жовт. 2021 р. / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2021. С. 412-414.
70. Калюжна Н., Дашков С. Оцінка технологічного тиску в торгівлі України та ЄС. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 4. С. 69-85.
71. Калюжна Ю. П., Яснолоб І. О., Черненко К. В. Основи біржової торгівлі на шляху до виходу на світові зернові ринки. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 66. С. 67-72. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2022/66_2022/14.pdf.
72. Капелюшна Т. В., Гавриш О. М., Пильнова В. П. Діагностика та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/98.pdf.
73. Каркушка О. Управління брендом підприємства роздрібної торгівлі. Економіка та суспільство. 2025. № 71. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5566>.
74. Кичан О. О., Моголова А. Ю. Стратегія і тактика торгового підприємства на ринку ритейлу електроніки в Україні. Економіка. Фінанси. Право. 2025. № 5. С. 71-74.
75. Кічук О., Куманова К. Сучасні тенденції електронної біржової торгівлі: вектори розвитку автоматизації. Економіст. 2021. № 9. С. 116-117.
76. Коваленко Ю. Угода про вільну торгівлю з Канадою (аналіз новацій). Все про бухгалтерський облік. 2024. № 62. С. 15-17.
77. Коваль В., Новак О., Павлишина К. Експортний потенціал України на ринках GAFTAA: кейс UTAS Co. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2022. № 3. С. 97-109.
78. Ковальова О. М., Кірсанова В. В. Основні форми інтернет-

торгівлі: особливості, переваги, недоліки. Економіка та держава. 2020. № 7. С. 85-92. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2020/14.pdf.

79. Коляда О. В., Городнича К. В. Сучасний стан співпраці України з країнами Африки у сфері зовнішньої торгівлі товарами та прогноз на майбутні роки. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 55. С. 15-20. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/55_2021/5.pdf.

80. Коненко В. В. Реалізація маркетингової стратегії Internet-торгівлі в умовах пандемії COVID-2019. Ефективна економіка. 2022. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/102.pdf.

81. Кудирко Л. П., Пашенко Б. В. Детермінанти попиту в міжнародній торгівлі органічною агропродовольчою продукцією. Ефективна економіка. 2020. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2020/61.pdf.

82. Кузьо Н. С., Косар Н. С., Мельниченко І. І. Електронна комерція в Україні: сучасний стан, галузеві особливості та організаційні форми. Маркетинг і цифрові технології. 2021. Т. 5. № 1. С. 27-41. URL: <http://mdtopu.com.ua/index.php/mdt/article/view/128/115>.

83. Куриленко А. Війзна торгівля: дороговказ головними запитаннями. Все про бухгалтерський облік. 2024. № 80. С. 13-17.

84. Куриленко А. Відкриваємо торговельну точку: що потрібно на старті. Все про бухгалтерський облік. 2024. № 78. С. 9-12.

85. Курило А. Сучасний стан та перспективи розвитку інтернет-комерції в Україні. Економіст. 2021. № 12. С. 111-112.

86. Кучанський О. В. Управлінський облік у роздрібній торгівлі: ключові метрики сучасного ритейлу. Ефективна економіка. 2025. № 6. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6823/6926>.

87. Лакіза В. В., Бала Р. Д. Особливості застосування електронної торгівлі суб'єктами господарювання в умовах міжнародної економічної діяльності. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/55.pdf.

88. Лежетько В. Г. Інструменти вирішення міжнародних торгових спорів в умовах економічної асиметрії сторін. Ефективна економіка. 2025. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5789/5843>.

89. Липчук В., Дудяк Р., Бугіль С., Янишин Я. Маркетинг : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2023. 456 с.

90. Лой А. Оцінка економічного потенціалу підприємств

торговельної галузі України. Економіка і прогнозування. 2022. № 3. С. 131-148.

91. Мадяр Р. О. Ризики зовнішньоекономічної діяльності та ключові торговельні партнери України. Економіка та держава. 2020. № 9. С. 70-73. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2020/13.pdf.

92. Мазаракі А., Мельник Т. Неопротекціонізм і торговельні війни. Вісник КНТЕУ. 2021. № 1. С. 4-22.

93. Мазаракі Н., Погарченко Т. Механізми вирішення спорів в угодах ЄС про вільну торгівлю. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2020. № 3. С. 5-14.

94. Майстренко О., Онопрієнко Х. Тенденції української зовнішньої торгівлі в 2021 р. Економіст. 2021. № 12. С. 32-33.

95. Мамчин М. М., Найда В. В. Європейський досвід впровадження концепції сталого розвитку в роздрібну торгівлю. Ефективна економіка. 2025. № 6. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6807/6910>.

96. Маркович Н. Внутрішня торгівля України: сучасний стан та перспективи розвитку. Аграрна економіка. 2024. Т. 17. № 2. С. 133-140. URL: http://agrarianeconomy.lnau.edu.ua/images/docs/ae_2024_17_2/AE-17_2_14.pdf.

97. Медведєва К. Глобальні драйвери роздрібної торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 5. С. 50-67.

98. Мельник Т., Туніцька Ю. Зовнішньоторговельні зв'язки України та Польщі: 2022-2024. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 5. С. 4-24.

99. Мельничук О. Маркери експортної спеціалізації. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 5. С. 34-49.

100. Мельничук О. Міжнародна торгівля послугами. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2020. № 4. С. 115-128.

101. Михайленко О. Г., Пашенко О. В. Сучасні тренди та перспективи розвитку торгівлі українськими шоколадними виробами на зарубіжних ринках. Ефективна економіка. 2025. № 7. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7027/7137>.

102. Могилова А. Ю., Шатова Ю. В. Можливості та ризики розвитку власних торгових марок у діяльності торговельних підприємств. Ефективна економіка. 2025. № 5. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6503/6589>.

103. Молчанова Е., Ковтонюк К. Диджитал-трансформація світової

- торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 6. С. 53-68.
104. Молчанова Е., Ковтонюк К. Моделі диджитал-торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 2. С. 56-72.
105. Мороз Л. А., Косар Н. С., Кузьо Н. Є. Маркетингові комунікації локальних продуктових торговельних мереж України. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 41. С. 112-116. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/41_2020_ukr/21.pdf.
106. Музика-Стефанчук О. А. До питання про участь держави у міжнародних договірних відносинах у сфері торгівлі. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 3. С. 91-93.
107. Назарова І., Пастернак Ю. Інвентаризаційний контроль операційної діяльності в торгівлі. Вісник економіки. 2025. № 2. С. 211-222.
108. Намазов В. Ф. Торгівля структурованими фінансовими продуктами та перспективи її впровадження в нових економіках. Економіка і прогнозування. 2020. № 4. С. 122-136.
109. Насипайко Д. С., Подплетний В. В. Роль міжнародної торгівлі в діяльності підприємств Європейського Союзу. Економіка та суспільство. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/205/197>.
110. Недбалюк О. П. Розвиток біржової торгівлі в Україні як передумова економічного зростання. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 45. С. 32-37. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/45_2020_ukr/8.pdf.
111. Немченко Т. А., В'юник О. В., Сторожук О. В. Технології управління торгівельною діяльністю організацій в умовах еко-відповідальності та сталого розвитку: стратегічний, мотиваційний та проєктно-орієнтований аспекти. Ефективна економіка. 2025. № 7. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7039/7149>.
112. Нікітенко К. С. Роль електронної торгівлі в підвищенні якості взаємодії держави, бізнесу та суспільства. Економіка та суспільство. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/191/183>.
113. Ніколенко Г. Застосування принципів НАССР у магазинах роздрібної торгівлі продуктами харчування. Харчовик. Пекарня та кондитерська. 2020. № 3. С. 34-35.
114. Окландер М. А., Златова І. О. Ефективність мобільного додатку як інструменту в системі маркетингу підприємств роздрібної торгівлі. Бізнеснавігатор. 2025. Т. 79. Вип. 2. С. 153-157. URL:

http://www.businessnavigator.ks.ua/journals/2025/79_2025/26.pdf.

115. Олійник О. В., Ксендзук В. В. Державне управління зовнішньоторговельною діяльністю країни в умовах воєнного стану. Економіка, управління та адміністрування. 2022. № 4. С. 50-60. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/272284>.

116. Олышанський О. В., Ткачова С. С., Ткаченко О. П. Імплементация процесного управління у сферу торгівлі як важливу соціально-економічну систему. Бізнес-навігатор. 2021. № 2. С. 93-97. URL: http://www.businessnavigator.ks.ua/journals/2021/63_2021/18.pdf.

117. Онищенко В. Політекономічний контент теорії міжнародної торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 5. С. 48-65.

118. Осаул А. Розрахунки в інтернет-торгівлі: коли потрібен РРО. Все про бухгалтерський облік. 2020. № 37. С. 4-6.

119. Осмятченко В. О., Миколенко Р. О. Особливості розвитку електронної комерції в умовах цифрової економіки. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2025. № 2. С. 56-64.

120. Особливості прийняття господарських рішень з управління проектами у сфері торгівлі: проектний аналіз, бізнес-комунікації та етика бізнесу. Економіка. Фінанси. Право. 2025. № 5. С. 64-66.

121. Осташко Т. Багатополарність світової торгівлі: виклики і «коридор можливостей» для України. Економіка і прогнозування. 2021. № 4. С. 29-52.

122. Осташко Т., Кобута І. Зміни у світовій торгівлі та торговельній політиці в умовах пандемії COVID-19: виклики і можливості для України. Економіка і прогнозування. 2020. № 3. С. 7-24.

123. Островська Н., Чуб А. Дослідження впливу зовнішньої торгівлі в агропромисловому комплексі України на забезпеченість продовольчими ресурсами. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 3. С. 84-90. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/252935>.

124. Островський І. А., Можайкіна Н. В. Цифрові платформи в міжнародній торгівлі: проблеми антимонопольного регулювання. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/103.pdf.

125. Острынин С. О., Приходченко О. Ю. Оптимізація числа кас торгівельної мережі з використанням імітаційного моделювання засобами мови програмування Python. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 12. С. 43-49.

126. П'янькова О., Ралко О., Слоква М. Структурна трансформація експорту України у період пандемії. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 5. С. 66-76.

127. П'ятницька Г. Стартапи як драйвери розвитку торгівлі. *Scientia Fructuosa*. 2022. № 5. С. 56-73.

128. П'ятницька Г., Григоренко О., Шевчун М. Внутрішня торгівля України: структурно-динамічний аналіз. Товари і ринки. 2020. № 3. С. 5-21.

129. Пашкуда Т., Афенді А. Напрями розвитку торгівлі в Україні в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1759/1695>.

130. Пашченко О. В., Зубаха Д. С. Сучасні тренди та перспективи міжнародної торгівлі шоколадом та харчовими продуктами із вмістом какао. Ефективна економіка. 2024. № 12. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5380/5432>.

131. Пашченко О. В., Стоянова К. В. Сучасні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України металопродукцією з країнами ЄС. Ефективна економіка. 2021. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/84.pdf.

132. Петришин Н. Я., Тодощук А. В., Давидчак М. О. Особливості застосування європейського досвіду здійснення зовнішньоекономічної діяльності для підвищення ефективності функціонування вітчизняних підприємств. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 10. С. 51-54.

133. Петухова О. М., Закревська Л. М. Роздрібна торгівля продуктами харчування в Україні: сучасний стан та виклики. Інфраструктура ринку. 2023. Вип. 71. С. 77-81. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/16.pdf.

134. Пильнова В. П., Гавриш О. М., Капелюшна Т. В., Лобань О. О. Інтернет-торгівля: особливості реалізації товару за допомогою інтернету. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2020. № 1. С. 122-129.

135. Писар Н., Адріанов А., Дрокіна Н. Аналіз та оцінка розвитку мерчандайзингу в роздрібній торгівлі. Підприємництво та інновації. 2021. № 18. С. 46-50. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/437/424>.

136. Пірнікоза П. В. Вплив міжнародних торговельних обмежень і санкцій на податкові надходження та фінансову стійкість країн із експортозалежною економікою. Ефективна економіка. 2025. № 3. URL:

<https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6022/6087>.

137. Пічкурова З. Інтелектуалізація міжнародної торгівлі в умовах пандемії Covid-19. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/981/939>.

138. Пічугіна Ю. В., Гусенко О. С., Максимова Ю. О. Економічний аналіз розвитку зовнішньої торгівлі Одеської області. Економіка та суспільство. 2021. № 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/146/140>.

139. Полякова Ю. В. Інноваційний компонент експортної діяльності. Підприємництво та інновації. 2020. № 11-1. С. 32-36. URL: <http://eijournal.in.ua/index.php/journal/article/view/262/257>.

140. Полякова Ю. В., Яремко Л. А., Шайда О. Є. Міжнародна торгівля і глобальні виклики. Держава та регіони. 2021. № 3. С. 13-18. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/3_2021/4.pdf.

141. Поневач А. І. Генеза розвитку змінного (гнучкого) торгового підприємництва. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 19. С. 40–44. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2021/9.pdf.

142. Посохов І. М., Галапура Є. Д. Аналіз сучасного стану торгово-економічного співробітництва між Україною та країнами ЄС і США. Економіка. Фінанси. Право. 2025. № 2. С. 52-55.

143. Прокопеч Л. В., Кифяк В. І. Розвиток електронної біржової торгівлі в Україні. Ефективна економіка. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/92.pdf.

144. Проскура В. Ф., Черничко С. Ф., Верещкий Д. Є., Стинич О. М. Реновація торговельної інфраструктури як чинник економічної безпеки регіону в умовах поствоєнного відновлення. Ефективна економіка. 2025. № 6. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6755/6853>.

145. Пугачевська К. Імпортозалежність економіки України: детермінанти та ризики. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2020. № 4. С. 103-114.

146. Пурденко О., Мельник В. Інноваційні бізнес-інструменти у сфері торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 3. С. 77-84.

147. Радзіховська Ю. М., Терещенко Р. Д. Фінансово-економічний аналіз діяльності торговельних підприємств: аспект Інтернет маркетингу та антикризового управління. Ефективна економіка. 2025. № 6. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6811/6914>.

148. Радько В. І., Свиноус І. В., Сегеда С. А. Платформи електронної торгівлі та логістики в системі локального збуту продукції сільського господарства. Ефективна економіка. 2025. № 7. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6987/7095>.

149. Решетило В. П., Островський І. А., Наумов Н. С. Мікроекономіка, макроекономіка та міжнародна економіка : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. URL: URL:docs/Pidruchnyky/2023/Reshetylo_Mikro_makro_me_2020.pdf.

150. Романченко Т. В., Савченко А. М. Розвиток торговельних мереж парфумерно-косметичних товарів в Україні. Бізнес-навігатор. 2021. № 4. С. 89-95. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2021/65_2021/17.pdf.

151. Ромат Є. В., Гранат Л. В. Бренд-стратегії підприємств роздрібної електронної торгівлі. Ефективна економіка. 2021. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/22.pdf.

152. Роскладка А. А. Облікові аспекти функціональності контролінгу: особливості сфери торгівлі. Ефективна економіка. 2021. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/8.pdf.

153. Савченко Т. В., Константинова Т. В. Міжнародна торгівля зерном: сучасний стан та перспективи розвитку для України. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 45. С. 27-31. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/45_2020_ukr/7.pdf.

154. Сак Т. В., Ховхалюк Д. О. Електронна торгівля в Україні: стан, тенденції, перспективи розвитку. Маркетинг і цифрові технології. 2020. Т. 4. № 3. С. 73-85. URL: <http://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/112/105>.

155. Сатир Л. М., Стаднік Л. І., Непочатенко А. В. Захист прав споживачів у сфері економіки та організації торгівлі: концептуальні засади та економічний аналіз. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/12.pdf.

156. Сергєєва О. Р. Товарообіг в Україні - реалії сьогодення. Підприємництво та інновації. 2020. № 11-1. С. 113-117. URL: <http://ejournal.in.ua/index.php/journal/article/view/275/269>.

157. Сердюков К., Екзархова Е. Розвиток торговельно-інвестиційних відносин України з країнами-членами ЄС. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1062/1019>

158. Сіденко В. Р. Нові інституційні формати розвитку світової електронної торгівлі. Економіка і прогнозування. 2020. № 1. С. 85-110.
159. Сколоздра Ю. Оптимізація логістичних процесів в імпортерській діяльності. Економіка та суспільство. 2025. № 73. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5965>.
160. Скрипник С., Процеват О., Воронова О. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1308/1262>.
161. Соколюк К. Ю., Кручек О. А. Корпоративна культура та етика спілкування як елемент комунікаційної політики маркетингу в системі електронної торгівлі. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 41. С. 157-162. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/41_2020_ukr/28.pdf.
162. Сохецька А. В. Визначальні напрями та особливості застосування маркетингу в електронній торгівлі розвинених країн світу. Підприємництво та інновації. 2020. № 11-1. С. 12-17. URL: <http://ejournal.in.ua/index.php/journal/article/view/259/254>.
163. Степаненко С., Ларіна Т., Непран А. Цінові тренди у світовій торгівлі агропродукцією. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2025. № 1. С. 94-112.
164. Стояненко І. В., Ксенофонтowa А. В. Ціна як детермінант ефективності діяльності еко-ритейлерів. Ефективна економіка. 2024. № 11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5153/5198>.
165. Стрілець В. Ю., Артеменко А. В., Франко Л. С., Сокіл А. А. Європейський ринок e-commerce крізь призму кластерного аналізу: вплив цифрової поведінки споживачів на міжнародний бізнес. Ефективна економіка. 2025. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7291/7413>.
166. Сушальська Т. Торгівля без правил: роздрібний продаж алкоголю через Інтернет. Все про бухгалтерський облік. 2020. № 85. С. 7-8.
167. Тимошенко М. Міжнародна торгівля як фактор сталого розвитку країни. Економіка та суспільство. 2022. № 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1368/1321>.
168. Ткач Р., Прохорчук С. В. Роль електронної комерції в розвитку економіки країни. Бізнес-навігатор. 2025. Т. 79. Вип. 2. С. 364-368. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2025/79_2025/62.pdf.
169. Ткачук Г. Ю., Сотник А. А., Біляк Т. О. Цифрова трансформація

бізнесмоделей підприємств в сфері роздрібно́ї торгівлі. Ефективна економіка. 2025. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5832/5888>.

170. Тодорюк О. Б. Інтернет-торгівля на ринку алкоголю – глобальні виклики. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 19 жовт. 2021 р. / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2021. С. 480-483.

171. Тохтамиш Т. О., Марченко О. В. Розвиток міжнародної торгівлі сільськогосподарською продукцією в контексті залучення іноземних інвестицій. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 61. С. 37-41. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/61_2021/9.pdf.

172. Трансформація торговельних потоків між ЄС та Україною в умовах посилення ризиків безпеки. Журнал європейської економіки. 2024. № 2. С. 305-320.

173. Турчіна С. Г. Менеджмент міжнародної торгівлі та аграрного бізнесу в умовах війни: виклики та напрями розвитку. Ефективна економіка. 2025. № 5. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6516/6602>.

174. Управління бізнес-проектами в інноваційній діяльності підприємств сфери торгівлі. Економіка. Фінанси. Право. 2025. № 4. С. 89-92.

175. Ус А., Мисюк В. Торговельні мережі України: вплив пандемії SARSCoV-2. Товари і ринки. 2022. № 1. С. 46-55.

176. Федулова І. Зовнішня торгівля України продукцією АПК. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 4. С. 86-107.

177. Фелінський С. Вільній Україні - вільну торгівлю! Все про бухгалтерський облік. 2024. № 35. С. 29.

178. Фомішин С. В., Колесник Ю. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 357 с.

179. Фомішин С. В., Румянцев А. П., Дудченко О. М., Лугінін О. Є., Бетехтіна Л. О., Гамов М. С., Гудзь М. В., Єгоров А. О., Благодатний В. І., Кирилов Ю. Є., Радванська Н. В., Ларіна Я. С., Рибчук А. В., Урбанец та ін. Міжнародна економіка : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 445 с.

180. Франів І., Кріль М. Огляд сучасних тенденцій розвитку спеціалізованої гуртової торгівлі в Україні. Економіка та суспільство. 2022. № 45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1924/1852>

181. Харчук О., Чайковська М. Експорт України у 1 півріччі 2021 року: проблеми та шляхи його зростання. Економіка та суспільство. 2022. № 35. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1074/1031>.
182. Чала В. С. Механізми зеленого переформатування міжнародної торгівлі. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 68. С. 12-20. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2022/68_2022/5.pdf.
183. Чернега О. Б., Маловичко А. С., Матвєєва В. Ю., Шеремет Т. Г., Горіна Г. О., Семенов А. А., Іваненко І. А., Озаріна О. В., Білозубенко В. С., Абрашка О. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2021. 541 с.
184. Чуніхіна Т., Корж М., Краснощок В. Міжнародна торгівля в умовах глобальних трансформацій. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 2. С. 30-52.
185. Шапка І. Ринок ритейлу в Україні: аналіз поточного стану та перспективи розвитку в умовах трансформаційної економіки. Економіка та суспільство. 2025. № 72. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5820>.
186. Шапран Є. М., Сергієнко О. А., Білоцерківський О. Б. Моделювання бізнес-процесів підприємства оптової торгівлі. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 51. С. 331-338. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/51_2021_ukr/55.pdf.
187. Шарко В. Комерційна діяльність підприємства торгівлі: суть, структура, напрями розвитку. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 14-16 верес. 2021 р. / гол. ред. Н. Л. Замкова. Вінниця : Редакційновидавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2021. Ч. 3. С. 76-83. URL: [docs/Zbirnyky_konferents/2021/14-16.09.21%203.pdf](https://docs.zbirnyky_konferents/2021/14-16.09.21%203.pdf).
188. Шевченко К., Сагер Л. Вплив інноваційних технологій на розвиток торгівлі. Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/860/825>.
189. Шестакова О. А. Роль цифрової стратегії у забезпеченні відновлення та зростання міжнародної економічної діяльності підприємств у повоєнних умовах. Ефективна економіка. 2025. № 7. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7041/7151>.
190. Шиманська К. В., Бондарчук В. В. Ефект Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС на вітчизняний імпорт та експорт.

Економіка, управління та адміністрування. 2021. № 2(96). С. 25-30. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/236821>.

191. Шубравська О. В., Прокопенко К. О. Вплив агрокорпорацій України на стан торговельного балансу держави. Економіка і прогнозування. 2020. № 1. С. 111-126.

192. Шупрудько Н. Інструменти регулювання зовнішньоторговельної діяльності на регіональному рівні та їх вплив на ефективність ЗЕД мікрорівня. Економіка та суспільство. 2022. № 36. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1150/1108>.

193. Юр'єва П. Міжнародна торгівля нафтою та її ціновий механізм. Економіка та суспільство. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1189/1146>.

194. Якобчук В. П., Ходаківський Є. І., Довженко В. А., Захаріна О. В., Іванюк О. В., Кравець І. В., Литвинчук І. Л., Симоненко Л. І., Тищенко С. В., Пугачова Н. С. Економічна теорія : підручник. Київ : Ліра-К, 2022. 450 с.

195. Ярмак О. В., Черняєва А. О. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі та глобалізації. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 43. С. 29-34. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/43_2020_ukr/9.pdf.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

196. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

197. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita>

198. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
199. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>
200. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>
201. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.macmap.org>
202. ООН. [Електронний ресурс] URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HS><https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>
203. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research>
204. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. [Електронний ресурс] URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua>
205. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com>
206. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
207. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org>
208. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org>
209. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
210. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
211. Законодавство України URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
212. Міністерство закордонних справ України. URL: <http://mfa.gov.ua/ua>
213. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони. URL: <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevrouint/doccatalog/document?id=56219>
214. Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) URL : <http://www.apec.org/>
215. Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) URL: <http://www.asean.org/>
216. Bank for International Settlements (BIS) URL: <http://www.bis.org/>
217. Economic Cooperation and Development (OECD) URL: <http://www.oecd.org/>
218. International Fund for Agricultural Development (IFAD): URL: <http://www.ifad.org/>
219. International Labour Organization (ILO) URL:

<http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>

220. International Monetary Fund - IMF DataMapper URL: <http://www.imf.org/external/datamapper/index.php>

221. Mercosur URL: <http://www.mercosur.int/>

222. North American Free Trade Agreement (NAFTA) URL: <http://www.naftanow.org/>

223. Organization of Black Sea Economic Cooperation (BSEC) URL: <http://www.bsec-organization.org/Pages/homepage.aspx>

224. Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) URL: http://www.opec.org/opec_web/en/

225. The United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) URL: <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>

226. Зовнішня торгівля України за товарними групами з усіма країнами Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/cstat/f2/showstat>

227. Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) URL: <http://www.unctad.org>

228. Офіційний сайт Незалежного моніторингу політики, що впливає на світову торгівлю (Global trade alert) 2025. URL: http://www.global_trade_alert.org/

229. Офіційний сайт Світової організації торгівлі URL: <http://www.wto.org>

231. Міжнародні рейтинги URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

232. Рейтинг країн світу за індексом глобалізації KOF URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

233. Енергетична стратегія України до 2030 р. URL: <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk/doccatalog/list?currDir=>

234. Зручний доступ до актуальних даних про позиції України у ключових міжнародних індексах. Загальний перелік рейтингів URL: <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/ratings/>

Додаток А

ПРИКЛАД ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра економіки та митної справи

Контрольна робота
з предмету «Міжнародна торгівля»
Варіант №

Виконав (ла):
здобувач (ка) групи _____

_____ (підпис здобувача) _____ (Ім'я та прізвище)

Перевірив:

_____ (підпис викладача) _____ (Ім'я та прізвище)

Результати перевірки:

2026 р.